Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

28 МАРТ 1967 й. 2-йил чиқиши. СЕШАНБА. № 73 (228). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БАЙРАМ ОЛДИ ТАЙЁРГАРЛИКЛАРИ

Тошкентда ташкил этилган Бозорлар бошқармаси ўзининг киевлик, ленинградлик ва москвалик ҳамкасбларига мурожаат қилиб, улардан иш тажрибаларини ўртоқлашишни сўраган эди. Почта орқали бошқарма номига киевлик ва ленинградлик савдо ходимларидан жавоб келди. Бу жавоб хатида ўтган йили қилинган ишлар коньюктурасининг обзори битилган.

Кеча бошқарма ходимлари ана шу жавоб хатида ёзилган фойдали маслаҳатларни ўрганиш юзасидан кенгашиб олдилар. Бу кенгашда пойтахт бозорларининг директорлари ва ҳисоб-китоб ишларини олиб борувчи ходимлар қатнашдилар. Йиғилганларни киевликлар тажрибаси қизиқтириб қолди. Масалан, Украина пойтахтидаги бозорлар бошқармаси айрим колхозчиларни ва бутун бошли хўжаликларни ўзлари етиштирган маҳсулотларини бозорларга келтириб сотишлари учун уларни махсус юк машиналари билан таъмин этди. Бу ишни амалга оширишда автомобиль конторалари билан шартномалар тузилиб, бу шартномаларнинг бажарилиши мутассил назорат қилиб турилди. Натижада шаҳар бозорларига келтириб сотиладиган сифатли маҳсулотлар миқдори бир мунча ортган.

Ленинградликлар ҳам бу борада катта тажриба орттирганлар. Улар байрам олди кунларида шаҳар бозорларига турли хил нознеъматларини ёғдириб ташлайдилар. Яқинлашиб келаётган 1 Май байрами арафасида Ленинград бозорлар бошқармаси коллективи шаҳар савдо бош бошқармаси билан мустаҳкам алоқа ўрнатди. Байрам олди ва байрам кунлари шаҳар бозорларида турли хил маҳсулотлар билан савдо қилувчи ярмаркалар ташкил этилади.

— Пойтахтимиз бозорларида ярмаркалар очиш,— дейди Тошкент шаҳар бозорлар бошқармасининг директори ўртоқ Қурбонов.— илгарилари одат тусини олган эди. Яқин келажакда биз мана шу традицияни яна тиклаймиз. Ҳозир шаҳардаги ҳамма бозорларда байрам олди савдосига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Мутахассисларимиз шаҳар атрофидаги хўжаликларга бориб, хўжалик раҳбарлари билан бозорларни сабзавот ва тармевалар билан мутассил таъминлаб туриш тўғрисида шартномалар тузадилар.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

ИШЧИЛАР ХИЗМАТДА

Тошкентдаги Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикасининг ишчи ва хизматчилари Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини бажариш йўлида ғайрат билан меҳнат қилаётирлар. Фабрика коллективи байрам шарафига оширилган мажбурият олиб, илгари кўзда тутилган 1 миллион 950 минг дона бош кийим ўрнига 2 миллион 50 минг дона маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган эди. Шу кунларда олинган мажбурият изчиллик билан бажарилмоқда. Фабриканинг Ю. Черннишев, С. Орипов сингари ишчилари бошқаларга намуна кўрсатиб ишлашяпти.

— Биз тежамкорликка ҳам катта эътибор беряпмиз,— дейди фабрика бош инженери ўрток Б. Бобоназаров.— Ўтган икки ой ичида фабрика ишчиларидан тушган 8 таклифнинг олтитасини ишлаб чиқаришга жорий этдик. Бу таклифлар давлатнинг 32 минг сўм маблағини тежаш имконини беради. Ўтган ойда коллективимиз 2 минг киловатт-соат электр энергиясини тежашга муваффақ бўлди. Биз бундан буён ҳам социалистик мусобақани авж олдириб, тежамкорликка эътиборни кучайтирамиз, аҳолига кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз.

«ОКТЯБРЬ» ШАҲАРЧАСИДА

КАТТАЛАР ВА БОЛАЛАРГА

Тўқимачилар кўчасида катталар ва болалар бирлашган 8-поликлиникаси ташкил этилди. Унинг жонкуяр шифокорлари хизматидан аҳоли мамнун бўлмоқда.

ЯНГИ МАКТАБ

10-қурилиш трестининг 36-қурилиш бошқармаси Ҳамкор кўчасида янги мактабнинг яна саккизта синф хонасини фойдаланишга топширди. Бу ерда биноси ноқулай аҳволда бўлган 109-мактабнинг 800 ўқувчиси билим олади.

КЎЧАЛАР

Шаҳарчага кўчиб келган тошкентликлар унинг улкан ва кўркам магистрал кўчасига «Қизил тонг» номини бердилар.

Совет кишиларининг ҳар қандай шароитда ҳам ўз ҳамроҳига ҳамкорлигини, дўст бошига ташвиш тушганда якдиллигини, улардаги энг яхши хислат-ҳамиша дилкашлигининг белгиси сифатида Якдил, Ҳамкор, Лочин, Дилкаш, Байрам каби номлар кўпгина кўчаларга қўйилди.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Қарияларнинг қувончи чексиз. Уларнинг кексалик гаштини суришлари учун бу ерда учта катта «Табассум», «Ассалом», «Роҳат» номли қизил чойхоналар ишга тушди. Кексаларнинг бир пиёла чой устидаги аскияларининг кулгиси доимо янграб туради.

ГУЛ ВА БОҒЛАР

Шаҳарчанинг марказий қисмлари бўлган VIII, XIX ва XXIV кварталларида 1 — 1,5 гектар ер текисланиб, унга турли гуллар, мевали ва манзарали дарахтлар ўтқазилмоқда. Ўнлаб ўриндиқлар қўйилмоқда. Бу ерларда аҳоли ишдан бўш вақтларида маданий ҳордиқ чиқаради.

ШАҲАР ЯНГИЛИГИ

Жаҳон Обидова кўчасида маиший хизмат кўрсатиш уйи меҳнаткашларга ўз эшикларини очди.

Қафанов кўчасида катта фото салон аҳолига хизмат кўрсата бошлади.

Ишчилар шаҳарчасида аёллар учун янги упа-элик магазини ишга тушди.

Бундан бир йил илгари бўм-бўш ётган ерда тўрт қаватли катта бино қад кўтарди. Бу «Октябрь» массивидаги янги очилган ўрта мактабдир. Ҳозир бу ерда мингга яқин бола таълим олмоқда.

Куни кеча академик Ҳабиб Абдуллаев номли ана шу 193-ўрта мактабда биринчи адабий кеча бўлди. Мактаб ўқувчи-пионерлари болаларнинг севимли шоири Қуддус Муҳаммадий билан учрашишди.

Тўрт қитъага

Яқинда Африка қитъасининг Танзания деган кичик мамлакатидан Тошкент Трактор-йиғув заводига буюртма келди. Унда Танзания республикаси учун Тошкент тракторини юборишни илтимос қилинади.

Буюртмани бажаришга киришилди.

Март ойида 5 тракторни Жазоирга жўнатилди. Бундан олдин январь ойида Жазоир Республикасининг буюртмаси асосида 33 трактор йўлланма олган эди.

Бугунги кунда Ер юзининг тўрт қитъасидан: Болгария, Греция, Сурия, Туркия, Покистон, Эрон, Жазоир, Танзания, Куба, Бразилия, Испания каби мамлакат далалари бўйлаб ўзбек трактори одимламоқда. Бу ўзбек халқининг ярим асрлик қисқа муддат ичида эришган улкан ғалабасининг жаҳон намойишидир.

Қирғизистон бинокорларининг туҳфаси

Фрунзе уйсозлик комбинатининг бинокорлари Чилонзорда Фрунзе кварталини бунёд этишга аҳд қилган эдилар. Мана, улар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш арафасида турибдилар. Қардош қирғиз бинокорлари кўзда тутилган ҳар бири 40 квартирали 6 уйни қуриб бўлдилар. Ана шу 6 уйдан 3 таси фойдаланишга топширилди, қолган 3 таси эса пардоздан чиқаётир. Энг сўнгги 7-уй эса монтаж қилиняпти.

ТАШАББУСГА ҚАНОТ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА ТУРИБ ИШЛАЁТГАН ИЛҒОР МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ ҲАҚИДА

Бутун мамлакатимиздаги сингари Ўзбекистонда ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа тўлқини тобора кенг ёйилмоқда. Меҳнаткашлар коллективлари бирин-кетин юбилей меҳнат вахтасида туриб, ижодий ишларнинг юксак марраларини белгиламоқдалар.

Октябрь олди социалистик мусобақасида кенг халқ оммаси орасида тобора янгидан-янги ватанпарварлик ташаббуслари бунёдга келмоқда. Ижодий жасоратларга шижоат билан интилаётган шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари муваффақиятга олиб борувчи ишончли йўлларни қидирмоқдалар ва топмоқдалар.

Тошкентдаги «Октябрь революцияси» тепловоз-вагон ремонт заводи коллективида ажойиб ташаббус бунёдга келди. Мазкур илғор корхона меҳнаткашлари шонли революцион традицияларга содиқ бўлганлари ҳолда, юбилей йили учун шахсий планларини белгилаб чиқдилар. Совет ҳокимиятининг юбилейи шарафига Ватан учун шахсий меҳнат совғаларини тайёрлашга қарор қилдилар.

Завод токари КПСС аъзоси Михаил Сергеев янги ватанпарварлик ташаббусини қизғин бошлаб берди. Новатор коммунист умумий сафдаги ўз ўрнини аниқ белгилаб олди, юбилей йили учун шахсий план тузди. У иш унумини 10 процент кўтаришга, йиллик топшириқни 7 ноябргача бажаришга, шахсий беш йиллик планини эса 4 йилда бажаришга, пландан ортиқ маҳсулот чиқариш, рационализация қилиш ва тежаш ҳисобига юбилей йили жамғармасига уч минг сўм беришга сўз берди.

Ўрток Сергеев 16 мартда «Правда Востока» газетасида «Юбилей жасоратга чорлаяпти!» деган хат билан чиқди. У, ҳар бир меҳнаткашни юбилей йилидаги шахсий планини аниқлаб олишга, Октябрь олди социалистик мусобақасида конкрет марраларни белгилаб қўйишга чақирди. Завод коллективи унинг чақириғини қизғин қўллаб-қувватлади.

Тошкентдаги 153-қурилиш тресги бинокорлари, Сирдарё районидаги «Малик» совхози пахтакорлари, Андижон районидаги Карл Маркс номли ва Шовот районидаги Чкалов номли колхоз аъзолари, Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси, Тошкент станцияси тепловоз депоси ва бошқа корхоналарнинг меҳнатчилари қизил шарқчиларнинг ташаббусини ёппасига қўллаб-қувватладилар.

Корхоналар, колхозлар ва совхозлар коллективларида «Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига шахсий меҳнат совғаси тайёрлайлик!», «Юбилей йили учун шахсий мажбурият — ҳар бир меҳнаткашнинг шарафли ишидир». «Юбилей йилида қаторимизда биронта ҳам қолоқ бўлмасин!» деган шиорлар остида ҳаракат кенгайиб бормоқда.

Юбилей йили меҳнат вахтасини бошлаб берганлар — 153-қурилиш тресги қурувчилар бригадасининг бошлиғи Раҳим Зияев, «Малик» совхози бригадири Давроп Тўйчиев, Андижон районидаги Карл Маркс номли колхоз бригадири Файзиддин Абдураззоқов, Шовот районидаги Чкалов номли колхоз бригадири Зариф Раҳматов, Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг пресслювчиси Муҳаммаджон Юсупов, тепловоз депосининг машинисти Абдулҳай Маракаевлар республика газеталарида эълон қилган хатлари ва мақолаларида янги ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаш тўғрисида яхшигина гапириб бердилар.

Ватанга юбилей йили шахсий совғаларини тайёрлаш ҳаракатининг жуда катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамияти бор. Бу ҳаракатнинг келажаги порлоқ. Шахсий совға тайёрлаш ҳаракатида қатнашаётганларнинг сафи кун сайин кўпаймоқда. Бу ҳаракат чинакам оммавий умумхалқ ҳаракати бўлиб қолиши шак-шубҳасиздир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети **қарор қилади:**

1. Юбилей йили учун шахсий планлар тузган ва Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига юксак социалистик мажбуриятлар олган Тошкентдаги «Октябрь революцияси» тепловоз-вагон ремонт заводи, 153-қурилиш тресги, «Малик» совхози, Андижон районидаги Карл Маркс номли колхоз ва Шовот районидаги Чкалов номли колхоз, Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси, Тошкент станциясининг тепловоз депоси меҳнаткашлари ва бошқа коллективларнинг ватанпарварлик ташаббуси маъқуллансин.

2. Илғор ишчи ва колхозчиларнинг янги ватанпарварлик ташаббуси тўғрисида материалларни ўз вақтида босиб чиқарган «Правда Востока», «Совет Ўзбекистони», «Ҳақиқати Ўзбекистон» ва «Ленин Байроғи» газеталарининг фойдали ташаббуси таъкидлаб ўтилсин.

3. Юбилей меҳнат вахтаси ташаббускорларининг ватанпарварлик ҳаракатини кенг пропаганда қилишни авж олдириб юбориш, Октябрь олди социалистик мусобақасига раҳбарлик қилишни кучайтириш, мусобақанинг бирон мақсадга қаратилганлигини, конкретлиги ва самарадорлигини таъминлаш, Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига Ватан учун шахсий меҳнат совғалари тайёрлаш ҳаракатига шаҳар ва қишлоқларнинг тобора кўпроқ меҳнаткашлари қўшилиб боришларига эришиш область, шаҳар, ва район партия комитетлари, барча бошланғич партия ташкилотлари зиммасига юклатилсин.

4. Республика, область, шаҳар ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон телеграф агентлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетига меҳнаткашларнинг юбилей йилидаги шахсий планлари ва мажбуриятлари тўғрисидаги, бу планларнинг бажарилиши тўғрисидаги, шаҳар ва қишлоқларда янги ватанпарварлик ҳаракатининг ёйилиши тўғрисидаги материалларни мунтазам равишда эълон қилиб туриш, Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақанинг боришини кенг ёритиш топширилсин.

Ўзбек оқсоқоли ҳақида фильм

Тошкент хроникаль-ҳужжатли фильмлар киностудияси ижодий коллективининг юбилей йили режалари катта. Тарихий темаларда яратиладиган асарлар учун ҳам алоҳида планлар тайёрланди.

Ана шу ижодий планга мувофиқ студия «Йўлдош Охунбобоев» номли ҳужжатли фильмни тайёрлашга киришди. Биринчи ўзбек президенти Йўлдош Охунбобоевнинг ҳаёти ва меҳнат фаолиятига бағишланган бу фильм ҳужжатларга жуда бой бўлади.

Бунинг учун Ўзбекистон оқсоқоли ҳаёти ва меҳнат фаолияти билан боғлиқ кўпгина фотосуратлар, ҳужжатлар тўпланди. Фильм авторлари атоқли давлат арбобининг жўшқин ҳаётини мумкин қадар кенгроқ акс эттириш учун киносанъатнинг ўзига хос томонларидан усталик билан фойдаланадилар.

САФЛАР КЕНГАЙДИ

Қорақамиш массивининг жамолини очаётган Навоий шаҳрининг қурувчилари меҳнати баракали бўляпти. Улар қисқа вақт ичида саккизта уйнинг калитларини тошкентлик оилаларга тақдим этган эдилар.

Бинокорлар тўққизинчи уйда пардозлаш ишларини бошлаб юбордилар. 1 Майда бу уйда 80 оила уй тўйи ўтказади.

Қурувчилар сафига яна азаматлар келиб қўшилишди. Навоий қурилиш-монтаж бошқармасининг йўлланмаси билан 250 пардозловчи пойтахтимизга етиб келди. Улар енг шимариб ишга киришдилар.

Краснодар ўлкасидан янги Тошкент қурилишларига ёрдамга келган қурилиш-монтаж поездининг бинокорлари фидокорона меҳнат қиляптилар. Улар 80 квартирали турар-жой бино қурилишида асосий ишларни тугалладилар.

Краснодар ўлкасидан бу ерга Григорий Полинко бошчилигида пардозловчилар, сувоқчилар, бўёқчилар ва санитария-техника иншоотларининг усталари келишди. Улар биринчи куниёқ ҳамшаҳарлари билан ёнма-ён туриб иш бошладилар.

Чилонзор массивида меҳнат қилаётган қурувчилар ўртасида эр-хотин Михаил ва Зинаида Грозалар, К. Зайка, Л. Жук ва бошқалар алоҳида ўрнак кўрсатиб ишламоқдалар. Краснодарлик қурувчилар Ғафур Ғулом кўчасида бунёд этаётган уйлар и н и графикда белгилангандан олдинроқ фойдаланишга топширишга қарор қилдилар.

Трамвайчилар уйи

Луначарское шоссеси яқинида трамвай троллейбус бошқармасининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари учун тўрт қаватли турар-жой биноси барпо этилди. Ҳозир бинода пардоз ишлари жадаллик билан тугалланмоқда.

Кенг ва ёруғ хоналарнинг тайёр бўлган қисмига зилзила натижасида бошпанасиз қолган 40 оила кўчиб кирди. Улар орасида электр монтёри В. Верешчагин, троллейбус ҳайдовчи З. Илькина ва С. Камолов, бухгальтер Т. Апрельева, слесарь Р. Бахтиев, кондуктор М. Эргашева, токарь В. Захаров ва бошқаларнинг оилалари бор.

МАҲАЛЛА ҚУРГАН МАГАЗИН

Тошкентнинг Октябрь районидаги 5-кварталнинг Ҳувайдо кўчасида истиқомат қилувчи меҳнаткашлар ажойиб ташаббус бошлаган эдилар. Маҳалла аҳолисининг кучи ва маблағлари билан бир магазин биноси ва медицина пункти қад кўтара бошлади. Қурилиш ишлари қиш кунлари ҳам тўхтаб қолгани йўқ. Дам олиш кунлари янги қурилишда жамоатчиликнинг ҳашари уюштириб турилди.

Ҳозир магазин биноси битказилиб, у ишга туширилди. Озиқ-овқат магазинини жиҳозлашда Октябрь «райпишчеторг»нинг раҳбарлари, Абдулҳай Мирзакаримов раислик қилаётган маҳалла активларидан Н. Асадов, А. Каримов, М. Муҳамедов, Забихулла ота, Маҳзум ака, Тўрабой ака, Обид ота ва бошқаларнинг хизмати катта бўлди.

Магазиннинг ишга тушиб, савдо қила бошлаши меҳнаткашларга катта қулайлик туғдирди. Чунки, илгари озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш учун аҳоли икки километр наридаги магазинга борарди. Ҳозир эса магазин яқин бўлиб қолди. Маҳалла меҳнаткашлари магазин қурилишида актив иштирок этган кишилардан миннатдор бўлмоқдалар.

Медицина пункти қурилишида ҳам иш қизғин олиб борилмоқда.

С. РАҲИМОВ,
шахсий пенсионер.

СОБИҚ ГИТЛЕРЧИ МАСЛАҲАТЧИ РОЛИДА

БОНН, (ТАСС). ГФР ташқи ишлар министрлигининг раҳбар амалдори Фон Плеве НАТОнинг Римдаги ҳарбий коллежининг граждан маслаҳатчиси этиб тайинланган. Илгари бу мансабни АҚШ давлат департаментининг вакили эгаллаган эди. НАТОнинг Римдаги ҳарбий коллежи шимолий Атлантика блоки учун командир ҳарбий кадрлар тайёрлаб чиқарди. «Франкфуртер алгемайне» газетасининг далолат беришича, мазкур коллеждаги Боннинг янги маслаҳатчиси ўтмишда собиқ гитлерчи Вермахт бош штабининг офицери бўлган.

ШАҲАР-ҚИШЛОҚҚА

Пойтахтдаги «Ташсельмаш» заводининг коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилаётир. Бу йилги юбилей арафасида завод машинасозлари мамлакатимиз пахтакорларига 7 минг зангори кема тайёрлаб беришга аҳд қилишган. 7 минг пахта териш машинасидан 2 мингтаси янги типдаги «17 — ХВ» машиналаридир. Бундан ташқари заводнинг экспорт участкаси кўпгина чет мамлакатларининг буюртмаларини ҳам бажаради. Машинасозлар пахта териш машиналари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни ҳам намунали йўлга қўйганлар. Хуллас, пойтахтдаги бу машҳур машинасозлик заводи машинасозлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига ўзларининг Октябрь армуғонларини тайёрламоқдалар.

Суратларда: бош йиғув цехида йиғилаётган янги пахта териш машиналари.

Шу цехнинг пешқадам йиғувчи слесарларидан бири Ҳайриддин Мараимов. Бу ёш коммунист заводда 10 йилдан буён ишлайди, сменa ва ойлик топшириқларини мунтазам равишда 120 — 130 процент адо этади. Мараимов ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда кечки ишчи ёшлар мактабининг 9-синфида ўқиётир.

М. Нуриддинов фотолари.

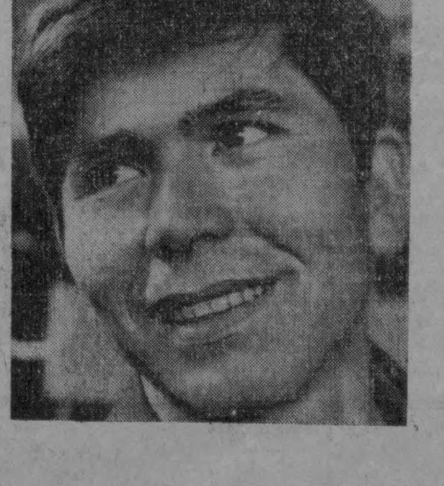

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

«Маданий революция» раҳбарлари ҳокимиятнинг янгидан-янги органларини тузмоқчи бўлиб, экспериментлар ўтказишни давом эттирмоқдалар.

22 мартда Пекинда шу шаҳардаги «революцион ишчи ва хизматчилар вакилларининг конференцияси» бўлиб ўтди. Конференцияда Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай нутқ сўзлади. Унинг айтишича, бу конференция Пекинда «революцион комитет» деб аталган янги ҳокимият органи тузиш учун қилинган тайёргарликдир. Бу янги орган шаҳардаги илгариги ҳокимият органининг, яъни халқ комитетининг ўрнини олиши лозим. Пойтахтдаги олий ўқув юртлари хунвэйбинлари ва Пекин атрофидаги деҳқонларнинг илгари ўтказган конференциялари каби бу конференцияни ҳам Хитой матбуоти зўр дабдаба билан мақтаб, конференция «муваффақиятли ўтди», деб таъкидламоқда.

Конференцияда резолюция ва Мао Цзэ-дунга мактуб қабул қилинди. Резолюцияда айтиладики, бу конференция «бутун шаҳар революцион ишчи ва хизматчилари ташкилотларининг олий органи» бўлиб, вақтинча хизмат қилиб туради. Кундалик ишларга раҳбарлик қилмоқ учун конференциянинг «доимий комитети» тузилди.

Шу билан бирга Хитой Халқ Республикасининг раҳбарлари «Раис Маонинг идеялари»га халқаро майдонда йўл очиб беришга зўр бериб уринмоқдалар. Чунончи, Токиодаги «Тодзай боэки» («Шарқ билан ғарб савдоси») агентлигининг Токиода чиқадиган бюллетенининг ёзишига қараганда март ойининг бошида Хитой вакилларининг Япон фирмалари билан Хитойда ўтказган музокаралари Мао Цзэ-дун асарларидан олинган парчаларни ўрганишдан бошланган. Япон делегациясининг аъзолари музокаралар олиб бориш учун Ханчжоуга келганларида, деб хабар беради бюллетень, Хитой делегациясининг раҳбари улар билан ўтказилган учрашувда бундай деган: «Эски одат бўйича делегация келган куни уни зиёфатга чақиришар эди. Аммо энди буюк пролетар маданий революцияси ўтказилаётган вақтда биз, бу эски одатни улоқтириб ташладик. Бунинг ўрнига сизларни буюк пролетар маданий революциясининг тарихий аҳамияти муқаррарлигини ва бу революция қандай бораётганлигини гапириб бериш билан табриклашга рухсат этгайсиз». Сўнгра нотиқ Мао Цзэ-дун айтган гапларни япон делегацияси аъзоларига бир соат тинимсиз ўқиб берган. Шу учрашувдан кейин бошланган ва баъзан ярим кечага бориб ўтказилаётган музокаралар вақтида, деб хабар қилади бюллетень, ҳар сафар музокарани бошлаш олдидан Япон делегациясининг аъзоларига «Мао Цзэ-дун асарларидан олинган парчалар қайта-қайта ўқиб берилаверган. Улардан япон халқи орасида Мао идеяларини пропаганда қилишни» зўр бериб илтимос қилганлар.

(ТАСС, 25 март).

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

Баҳодир Иноятов Тошкентдаги компрессор заводи клапанлар йиғиш участкасининг илғор йиғувчи слесарларидан биридир. У смена ва ойлиқ топшириқларни ортиғи билан адо этиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Суратда: Б. Иноятов.

Ёш ишчи Меҳри Тўраалиева пойтахтдаги подшипник заводи токарлик цехининг пешқадам токарларидан ҳисобланади. Меҳри мунтазам равишда топшириқларини 120—130 процент адо этиб, аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаради. Бу ишчан қиз Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига йиллик топшириғини 10 ойда бажариш учун курашмоқда.

Суратда: М. Тўраалиева иш устида.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

ОТАНГ БОЛАСИ ЭМАС, ОДАМ БОЛАСИ БЎЛ!

Газета саҳифаларида босилаётган мақолалар асосан ёшлар ҳаётидан ва ёшларга бағишлангандир. Бизда ёшларнинг ҳар томонлама баркамол бўлиб етишувига ҳамма шароит яратилган. Кўпчилик аъло ўқиб, яхши ишлаши билан бунга жавоб беряпти.

Лекин орамизда шундай ёшлар ҳам борки улар на ота-боболаримизнинг анъаналарини давом эттирадилар, на жамоа орасида ўзларини тута биладилар. Уларнинг инсонга номуносиб ҳаракатлари кишининг ғашини келтиради ва ғазабини оширади.

Мен Фрунзе районидаги «Обувной» маҳаллада истиқомат қилаётган икки оилани мисол қилиб келтирмоқчиман. Гульбосар ака беш ўғил-қизни ардоқлаб ўстирди. Маҳаллада обрўси яхши. Лекин кенжа ўғли оиланинг юзини ерга қаратди. Вова Гульбосаров ҳали 18 ёшга тўлгани йўқ. Бироқ, у 6-синфгача ўқиб, у ёғига ўқишга бўйни ёр бермай қолди. Ота-она, ака-опалари айтганига қулоқ солмай қўйди. Кенжатойлигидан фойдаланиб, ўз билганини қила бошлади. Куч-ғайратини ўқишга эмас, безориликка сарфлади. Ўқиб ўқимай, ишлаб ишламай эл тинчини бузиб юрган безориларга қўшилиб «қаҳрамонлик» кўрсата бошлади. Натижада вояга етиб, фойдали бир ишнинг этагини тутадиган бўлганида қамоққа тушиб қолди.

У ердан чиққандан сўнг Тошкентдаги заводлардан бирига ишга жойлашди. Бироқ ишга муҳаббат қўяолмади. Яна ўзига эрк бера бошлади. Цех бошлиғи, унинг ўринбосарини менсигиси келмади, вақти келса уларни ҳақорат ҳам қилди. Завод коллективи уни тарбиялашга ҳаракат қилиб кўрди.

Минг афсуски, шунча ҳаракат ҳавога совурилди. У яна ёмонларга қўшилиб, яна қамоққа тушди. Қанчалик кўнгилсиз ҳол. Ахир, мустақил ҳаётга Вова бошқача қадам ҳам қўйиши мумкин эди. Бундай хунук оқибатларнинг олди олиниши ҳам мумкин эди.

Бу албатта аввало ота-онанинг болага ортиқча меҳр қўйганидан, уни эркалаб, ардоқлаб, галтайтириб юборишганидан бўлса, иккиламчи маҳалла жамоатчилиги бола тарбиясига бефарқ қарагани, бу ишга аралашмаганидандир.

Ҳозирги пайтда мактаб ва оилага кўмаклашувчи советлар ташкил этилгани, бола тарбиясига кенг жамоатчиликнинг эътибори қаратилиши, боланинг юқоридагидай аҳволга тушмаслигида жуда катта роль ўйнайди.

Иккинчи оиланинг бошлиғи Собир ака Умаровдир. Бу киши анча ёшга бориб қолган, катта-катта неваралари ҳам бор. Унинг фарзандлари интизомли, одобли, мактабни аъло баҳо ва яхши хулқ билан тамомлашди. Ота маҳалладаги бошқа кексалар қатори обрў-эътибор топиб, иззат ҳурматда яшашлари керак эди. Афсуски бу киши ҳурматли, табаррук кексаларимиз номига доғ туширяпти. У ичади, болалари шаънига иснод келтиради. Шу туфайли ота борган маракага болалар бормайди. Жигаргўшалари ундан ор қилишади. Ота иштирок этган тўйларда фарзандлар дўстлари билан ширин суҳбат қуриша олмайди.

Болалар ота билан жиддий суҳбатлашиб, унинг нақадар хунук, ножўя иш қилаётганини тушинтиришга ҳаракат қилдилар. Лекин бу уринишлар натижасиз қолди.

Бу кўнгилсиз аҳволда ҳам жамоатчилик зиммасида масъулиятли вазифа бор. Фарзандлар тузата олмаган нуқсонни кўпчилик, маҳалла аҳолиси, жамоатчилик албатта тузатади.

Маҳалла комитетининг раиси А. Иноғамов ёш бўлишига қарамай ташкилий ишларни баъзи жиҳатдан бир мунча жонлантира олган. Масалан, улгурмовчи ўқувчиларга қарши кураш яхши йўлга қўйилган. Маҳалла комитети аъзолари маслаҳатлашиб, «Қизил юлдузча» ташкил этишган. Юлдузча қайси кўчанинг ўқувчилари дарсларни яхши ўзлаштирса, ўша кўчага берилади. Черешневая кўчасида порлаб турган қизил юлдузча бунга мисол бўла олади. Маҳаллада оила можаролари масалаларига ҳам анчагина аҳамият берилъяпти. Лекин ёшлар тарбияси масалалари бироз оқсаяпти. Шу ишлар ҳам яхши йўлга қўйилса, юқорида айтилганидек, дилни хира қиладиган кўнгилсиз воқеаларга чек қўйилар эди.

Қ. СОБИРОВ,
Тошкент шаҳар қурилиши ва тиклаш ишлари Бош бошқармаси «Оргтехстрой» ходими.

> Аҳмоқ билан дўст бўлгандан кўра, доно билан душманлашиб юрган яхши.
> Доно ўтган ишга, йўқолган нарсага, ўлганга қайғурмайди, шу сифати билан аҳмоқдан фарқ қилади.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

> Ким агар дўстлар билан якдил бўлур
> Барча мақсуди анинг ҳосил бўлур.
> **Фаридиддин Аттор.**

> Сиқилган кишига кулги бахш этмоқ,
> Бир ботмон қанддан ҳам билгил яхшироқ.
> **Абдураҳмон Жомий.**

ШУМИ ИНСОННИНГ ҚАДРИ?

Куни кеча Каримжонни кўргани Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимига қарашли тез ёрдам клиника касалхонасига бордик. У билан сўрашиб бўлиб кетаётиб қабулхона юқорисидаги эскигина диванда ётган ўрта яшар йигитга кўзим тушди. Унинг усти очиқ. Ўнг оёғида этик. Чап оёғи тиззасигача гипсланган. Эгнида эскигина пахталик. Бир махал у икки қўли билан гипсланган оёғини тимискилай бошлади.

Яхшироқ разм солсам, қаердадир кўргандайман. Лекин қаерда... Ўрнимдан туриб унинг ёнига бордим. Ғалати бўлиб кетдим. Нима гап ўзи? Нима учун бу ерда ётибди бемор. Уни танидим яқиндагина «Ташавтомаш» заводида учратган эдим. У ўнғайсизланиб, ўрнидан туриб ўтирмоқчи бўлди. Бироқ оёғи оғриди шекилли инграб юборди. Мен ундан нима бўлганини сўрадим.

— Мен асли дўрмонликман, — гапирди у оҳиста, — отим Тўхтамурод. фамилиям Хўжаев. Бир қизим, бир ўғлим бор. Мана тўрт йил бўляптики «Ташавтомаш» заводида оддий ишчи бўлиб ишлайман. Бугун эрталаб шаҳарга иш билан тушган эдим. Ишимни битиролмадим. Вокзал яқиндаги Чехов кўчаси муюлишида бахтсиз ходисага учрадим. Енгил автомашина уриб кетди... Атрофда яхши одамлар кўп. Улар тез ёрдам машинасини чақириб, унга тушириб юборишди. Кейин билсам, чап оёғимнинг тиззасидан пасти қаттиқ шикастланган экан, эрталаб гипслаб шу ерга ётқизиб қўйишган. Олиб бориб қўйишга уйингиз узоқ экан дейишди. Эртадан бери очнаҳор ётибман, биронтаси қайрилиб қарамайди.

Тўхтамурод ака елкаси узра ёнига қаради-да, қия очиқлик эшикни кўрсатди.

— Навбатчи врачга ҳам бир неча бор мурожаат қилдим, лекин фойдасиз...

Аста ўрнимдан туриб навбатчи врач кабинети тарафга яқинлашдим. Ўктам Худойқулов «Огонёк» журналининг янги сонини варақлаб ўтирипти. Эшикни аста чертдим. Мени кўриши билан қовоғи осилиб кетди. Заҳархандалик билан «Киринг!» деди. Кайфиятини бузганим учун узр сўрадим.

— Хўш. хизмат!?

— Биласизми доктор, кираверишда ётган беморни бир илож қилиб уйига етказиш ёки палатага ётқизиш.

Гапим оғзимда қолди. У бошини кўтардию:

— Сиз уларнинг кимлари бўласиз?! — деди.

— Ҳеч кимлари.

— Бўлмасам йўлингиздан қолманг.

Бу гапларни ўртоқларим ҳам эшитишди. Таъбимиз хира тортиб, асабимиз бузилди. Эсиз доктор деган ном, деб ташқарига чиқдик.

Бемор ёнига келиб, адресини сўраётган эдик, ёнимизга бир ҳамшира келиб гапга аралашди.

— Э ўғилларим, бекорга овора бўласизлар, деярли ҳар куни шу аҳвол. Бечора беморлар икки-уч кунлаб бу ерда сарғайиб ётишади. Бутун бошли шаҳар шифохонасида атиги биттагина «тез ёрдам» машинаси бор. У ҳам бўлса бош врачимиз Тўхта Алимовни уйига олиб бориб, олиб келиш билан овора. Қорасини онда-сонда бир кўрсатади. Беморларни шаҳар «тез ёрдами» марказининг машиналари олиб келадию, қайтиб кетишлари ўз бўйинларида.

Бир ўртоғим бурчакдаги телефонда Тўхтамуроднинг иш жойига — заводга телефон қилмоқчи бўлди. Афсуски, шундай катта шифохонада шаҳар билан боғланадиган биронта телефон топилмади.

Ҳа, шундай, бу ерда на қадр-қиммат, на телефон ва на шифохона машинасини топиб бўлар экан зарур вақтда.

Ф. ЛУТФУЛЛАЕВ.

МИЛИЦИЯ ЁРДАМЧИЛАРИ

Жамоат тартибини сақлаш бўйича кўнгиллилар дружинаси Тошкент Давлат университети юридик факультетида ҳам ташкил этилди.

Ҳозир юридик факультетининг халқ кўнгиллилари сафида 90 студент бор. Улар Киров, Октябрь районларида актив иш олиб боришмоқда. Яқинда студентларга халқ дружинаси китобчаси ва нишонини топширишга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Студентлардан К. Низомов, М. Элмуродов, Ҳ. Зулфуқоров, И. Эгамбердиев, Қ. Мирманов, А. Ўразбоев, Х. Бакиров кабилар аъло ўқишлари билан бирга милиция органларига ҳам яқиндан ёрдам бериб келмоқдалар. Милиция органлари студентлардан ғоят хурсанд.

Р. ДАУТАХУНОВ.

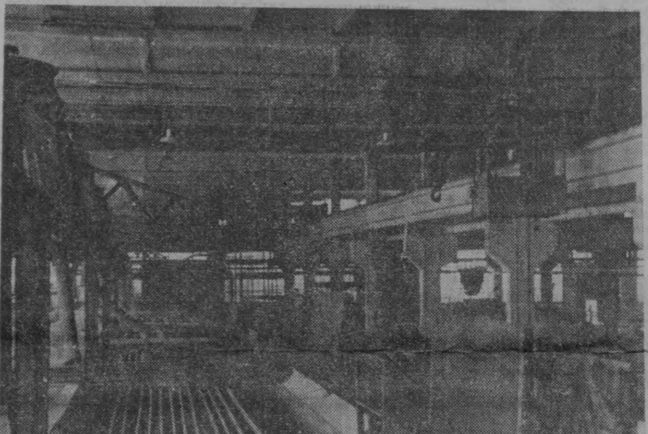

Пойтахтимизнинг Чуқурсой массивида яқинда фойдаланишга топширилган 2-уйсозлик комбинатининг биринчи навбати шаҳар қурилишлари учун дастлабки йиғма панелларни ишлаб чиқарабошлади. Комбинат коллективи бу йил камида 140 минг квадрат метр ҳажмида панель ишлаб чиқаришни мўлжалламоқда. Келаси йили комбинатнинг иккинчи навбати ҳам фойдаланишга топширилгач, корхона йилига 280 минг квадрат метр панель ишлаб чиқаради.

СУРАТЛАРДА: вертикал панеллар ишлаб чиқарувчи янги цехнинг кўриниши (пастда) дастлабки ишлаб чиқарилган панеллар қурилиш майдонларига жўнатилаётир.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

УСТА ХОТАМ

Уста Михаил Ильич Калмиков ҳузурига ийманибгина кирган Хотам ўз мақсадини айтди.

— Майли, ишга оламиз. Аммо бу касбга кўнгил қўймай туриб, уни пухта эгаллаб бўлмайди, — деди уста Калмиков. Хотам ишга киришиб кетди. Орадан олти ой ўтганда, мустақил ишлай бошлади. Устози ўз шогирдининг мижозларга кўнгилдагидай хизмат кўрсата олишига ишонч ҳосил қилгач, бошқа сартарошхонага мудирликка тавсия этди. Шундан бошлаб «Россия» меҳмонхонасида бош сартарош бўлиб ишлай бошлади.

— Ўз касбим билан фахрланаман, — дейди Хотам Иброҳимов, биз доимо халқ хизматидамиз.

Чаққон устанинг самарали меҳнати юксак баҳоланди, яқинда у «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали билан мукофотланди. Бу юксак мукофотга жавобан Х. Иброҳимов янада ғайрат билан ишлаб, қўл остидаги усталарни ҳам янада яхшироқ хизмат кўрсатишга даъват этмоқда.

К. НОРМАТОВ.

Беш йиллик илғорлари

ЗАРШУНОС

Ўн йилларча олдин бўлса керак, гапдан гап чиқиб, болалар келажакда ким бўлиш ҳақида суҳбатлашиб қолдилар. Шунда қотма, тийрак кўзли Носир заргар бўлиш ниятини айтганда, баъзи болалар илжайиб қўйишган эди. Ким билади, улар нималарни ўйлашган ўшанда.

Лекин Носир етуклик аттестати қўлига тегиши билан «Ремточмех» комбинатининг заргарлик цехига шогирдликка кирди. Устози Темир акадан заргарлик илмини ўргана бошлади.

Орадан тўрт-беш йил киши билмас ўтиб кетди. Носир аввалгидек иштиёқ билан меҳнат қилар, гоҳо бирон янгилик топиб қолса, ўз ишидан қувончи янада ортарди. Бир куни хивача зиракнинг бандларини пайвандлаб, шу пайтгача унинг қўполлиги ғалати туюлмаганига хайрон бўлди. Уни кичик кўзли қилиб бежирим ишлаш мумкин-ку, деб ўйлади. Уни тажрибада синаб кўрди. У яхши самара берди. Зирак таннархи икки баравар арзонлашди. Қанчадан-қанча маблағ тежалди. Контора бу ихтирочиликни маъқуллади. Носирга пул мукофоти берилди.

Цехларнинг тарқоқлиги ишнинг белига тепарди. Кичик цехлар каттароқ ишларга қўл уришга ботина олмас, очиғини айтганда кераклй маблағ ҳам етишмас эди. Ниҳоят 1963 йилда цехлар бирлаштирилиб, фабрика ташкил этилди.

Фабрика ишчилари сони аста-секин ўса борди. Унда бевосита заргарлик билан боғлиқ тўртта цех: олтин буюмлар, кумуш буюмлар, мис-галантерия буюмлари ишлаб чиқарувчи ҳамда гальваник цехлар пайдо бўлди.

Носир мис-галантерия цехида ишлаб, санъат мўъжизалари ярата бошлади.

— Мен, — дейди Убайдуллаев, — заргарликни ҳунар эмас, балки санъат деб ўйлайман. Шарқ экзотикасини заргарликсиз тасаввур этиб бўладими, ахир. Шарқ афсоналари-ю эртакларида заргарлик нақадар меҳр билан тасвирланади. Ўтмишда заргарлар не-не нафосат обидаларини яратганлар. Масалан, Самарқанддаги Тиллакор мадрасасининг кўрк жамолини очган омиллардан бири заргарлик санъатининг кучи эмасми? Афсуски, уларнинг кўпи йўқ бўлиб кетган. Мен санъат музейида Шарқ, Ўзбекистон заргарларининг асарлари (буюмлари) қўйилишини, умуман, заргарликнинг санъатдаги ўрни тикланишини жуда-жуда истардим.

Носирнинг юқоридаги сўзларида жон бор. Эҳтимол, бу орзулар амалга ошар. Келгуси йили Самарқандда очилажак архитектура-қурилиш институтининг биронта факультети қошида заргарлик бўлими ҳам бўлар деб ўйлаймиз.

Устозсиз шогирд ва шогирдсиз устоз бўлмайди дейишади, ота-боболаримиз. Носир ҳам шу пайтгача қанчадан-қанча шогирдлар тайёрлади. Уларга заргарлик илмининг барча икир-чикирларини эринмай ўргатиши натижасида ўз ишининг ҳақиқий устозлари бўлган шогирдлар тайёрлади.

Тошкент заргарлик фабрикасининг шу цехида техник контроль бўлими бошлиқлари тез-тез ўзгариб турарди. Бунинг устига уларнинг ҳаммаси юқоридан юборилларди. Улар заргарлик ҳунарини яхши билмас, усталарнинг ишига баҳо берганда, эътибордан қолган намуналарга қолип эталон сифатида ёпишиб олардилар. Натижада кўпинча сифатли нарсалар сифатсиз топилар, бу ҳол усталарни жиғи-бийрон қилар, сифатсиз моллар эса савдога чиқиб кетиб, харидорлардан таъна эшитиларди.

Нима бўлди-ю, икки йилча олдин цех мажлисида ОТК бошлиғини ўзимиз сайлаймиз, деб қолишди. Директор рози бўлди. Кўпчилик ёш бўлса ҳам, Носирга ишонч билдирди.

Аваллари техник контроль бўлим бошлиғи ойнинг бошларида 10-15 кун зерикиб ўтирарди. Носир бўлса, маҳсулотларга бевосита ишлаш процессида кўз-қулоқ бўлиб турмоқда. Унинг иши гарчи кўпайган бўлсада, маҳсулот сифатли чиқа бошлади, брак камайди.

Заршунос йигит комсомол аъзоси Носир Убайдуллаев Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги юбилейига ўз тўёнаси билан боришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Шу кунларда у жонбозлик кўрсатиб ишламоқда.

Р. ҚОСИМОВ.

Олмалиқдан хат

Қуювчи жасорати

Маликжоннинг ўша кунги жасоратига ҳамма қойил қолди. Унга бағишлаб «Жанговар варақа»нинг махсус сони чиқарилди. Мажлисда мақталиб, цех маъмурияти томонидан ташаккурнома эълон қилинди.

Воқеа бундай бўлган:

Цехда қуйиш ишлари бораётган энг қизғин пайт эди. Печлар гувиллаб ёнмоқда. Шу пайт тарновлардан камалакдек оқиб келаётган мис эритмалари аста-секин камайиб, орадан сал вақт ўтмай бутунлай тўхтаб қолди. Бу ҳол қуювчиларни шошириб қўйди. Ким марказий пультга, ким печлар томон югурди. Айланма машинани бошқараётганлар қолиплар синиб кетмаслиги учун чала ярим қуйилган мис бўлакларини совутиш камерасига ағдара бошладилар.

Ҳамма рўй берган ҳодисани аниқлаш, ишни юргизиб юборишга шошиларди. Вакт ўтиб борарди. Термометр стрелкаси 1 минг 400 дан 1 минг 200 даражага тушиб қолди. Ҳарорат 1 минг даражага тушгудай бўлса, бугунги иш ҳавога кетади. Нега десангиз, тарнов йўлидаги эритмалар қотиб қолиб, маълум вақтгача ишни давом эттириб бўлмайди.

Эритманинг келмай қолиш сабаби зудлик билан аниқланди. Ковш тарновнинг қуйи томонига шлаклар йиғилиб қолиб, эритмани ўтказмай қўйган экан.

Нима қилиш керак?

Системани совутмай туриб уни тозалаш хавфли. Лекин металлурглар қўл ковуштириб тура олмадилар. Ёш қуювчи Маликжон Жўрабоев ҳаётини хавф остида қолдириб, юқори ҳароратдаги печ ёнига яқинлашди-да, қотишма тўсиқларини лом билан парчалаб ташлади. Эритма тарновлардан яна тўхтовсиз оқа бошлади. Шу куни металлурглар мўлжалдаги эритмани, графикдан кечикмай қўйиб тамомлашга муваффақ бўлдилар.

В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон металлургия комбинатининг мис қуйиш цехида Маликжон Жўраев сингари зарбдорлар оз эмас.

М. САИДОВ.

1950 ЙИЛ

10 ЯНВАРЬ. Тошкентда Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллигига бағишланган санъат декадаси бошланди.

11—13 ЯНВАРЬ. Тошкентда республика пахтакорларининг VI қурултойи бўлиб ўтди.

15 ЯНВАРЬ. Марғилон шойи комбинатида Совет Иттифоқида энг йирик газламаларни бўяш, гул солиш цехи тўла қувват билан ишга туширилди.

16 ЯНВАРЬ. Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 25 йиллигини байрам қилишга бағишланган юбилей сессияси бўлиб ўтди.

18—20 ЯНВАРЬ. Тошкентда бадиий билим юртлари студентларининг фестивали бўлиб ўтди.

20 ЯНВАРЬ. Бекободда Фарҳод ГЭСи тантанали суратда ишга туширилди.

25 ЯНВАРЬ. Тошкентнинг алоқа бўлимларига СССР Алоқа министрлиги томонидан Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллигига бағишлаб чиқарилган юбилей маркалари тарқатила бошланди.

Бу маркаларда республика пойтахтининг кўринишлари — Навоий номли опера ва балет театрининг биноси, Ҳукумат уйи, Педагогика институтининг биноси, Навоий кўчасининг кўриниши акс эттирилган. Иккита маркада катта Фарғона каналининг иншоотлари ўз аксини топган.

ЯНВАРЬ. Касаба союзларига қарашли маданий муассасалар Бутуниттифок кўригига якун ясалди «Қизил тонг» фабрикаси Тикувчилар маданият саройи коллективи меҳнаткашлар орасида сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни олиб боришда аъло кўрсаткичларга эришганлиги учун бу кўрикда биринчи ўринни қўлга киритди.

5 МАРТ. Тошкентда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг органи тожик тилидаги «Ўзбекистони сурх» (ҳозирги «Ҳақиқати Ўзбекистон») газетасининг биринчи сони чиқди.

5 МАРТ. Газеталарда ССР Иттифоқи Министрлар Советининг фан ва ихтирочилик соҳаларида 1949 йил учун давлат мукофотларини бериш ҳақидаги қарори эълон қилинди. Пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюросининг инженерлари, ишлар раҳбари Г. И. Волков, А. М. Розенблюмгаана шу бюронинг инженерлари М. Н. Марков, В. Д. Нехараевичга, «Ташсельмаш» заводининг директори Г. Т. Ниёзовга — биринчи даражали Давлат мукофоти берилди.

9 МАРТ. Газетларда ССР Министрлар Советининг 1949 йил учун адабиёт ва санъат соҳасидаги Давлат мукофотларини бериш ҳақидаги қарорлари эълон қилинган.

Ўзбек Давлат Филармониясининг артисткаси Галия Измайловага иккинчи даражали Давлат мукофоти берилди.

20—22 МАРТ. Тошкентда Олимлар уйида Ўзбекистон фельдшер-акушерларининг биринчи съезди бўлиб ўтди.

АПРЕЛЬ. Олтинтопган полиметали комбинати қурилиши бошланди.

ИЮНЬ. Ўрта Осиё Давлат университетининг физика-математика факультетини астрономия бўйича биринчи мутахассислар битириб чиқди.

20 ИЮЛЬ. Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ер тузувчилар факультетини мутахассисларнинг дастлабки группаси битириб чиқди.

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Ўзбекистоннинг жанубида чигит экиш ишлари бошлаб юборилди. Биринчи бўлиб Термиз районидаги Жданов номли колхознинг азаматлари чигит экишга киришишди.

СУРАТДА: Самад Хушнев бригадасида чигит экиш пайти.

Ҳ. ИСРОИЛОВ фотоси (ЎзТАГ).

АДАБИЙ МЕРОСИМИЗДАН

ШОКИР СУЛАЙМОН

ҚУТЛОВ

(«ПИОНЕР» МАНЗУМАСИДАН).

Мана энди мен
Сени қутлайман,
Бошингни силаб,
Бахтинг куйлайман.
Қизил бўйинбоқ,
Тақиб олибсан,

Йўлингни энди
Топиб олибсан,
Кўзларинг энди
Умидли ёниб,
Нажот йўлингни
Кўзлаб турадир.

Юзларинг кулиб,
Шодликка тўлиб,
Бахтли кунингни
Куйлаб турадир.
Шул чоқда сени,
Бағримга босиб
Азамат дейман,

Кўрмасам энди
Соғиниб қолиб,
Қайда сен, Нишон,
Қайда сен дейман!
Эсингда борми?
Бир кун мен сени,
Қўлингдан тутиб,
Китоблар бериб,
Мактабга қўйдим.
Мана шул чоқда,

Онанг бечора,
Севиниб қувнаб,
Шодликка чўмиб,
Олқишлаб қолди.
Мана энди сен,
Пионер — Нишон,
Кашшоф бўлибсан,
Қандай ярашган.
Қизил бўйинбоқ,
Тақиб олибсан.

ШОИР, ПРОЗАИК ВА АДАБИЁТШУНОС

Йигирманчи ва ўттизинчи йиллардаги эндигина шаклланиб тараққиёт босқичига қадам қўйган ўзбек совет адабиётини шоир, прозаик ва адабиётшунос Шокир Сулаймон ижодисиз тасаввур қилиш қийин. У адабиёт майдонига шоир сифатида кириб келиб, ўз шеърларида ёш авлод ва совет кишиларининг бахтли ҳаётини тараннум этди. Прозаик сифатида ўзбек халқининг босмачиларга, маҳаллий руҳонийларга қарши машаққатли курашини ўз ҳикояларида маҳорат билан тасвирлади. Адабиётшунос сифатида ўша даврдаги ўзбек совет адабиёти олдида турган муҳим вазифалар ҳақида ўнлаб мақолалар ёзиб, вақтли матбуотда эълон қилди. Бунга тўла ишонч ҳосил қилиш учун Октябрь революциясидан сўнг Ўзбекистонда чиқа бошлаган «Иштирокиюн» («Коммунист»), «Қизил Байроқ», «Туркистон», «Фарғона», «Қизил Ўзбекистон» сингари газеталарни ҳамда «Билим ўчоғи», «Маориф ва ўқитувчи», «Аланга», «Ер юзи», «Гулистон» журналларини кўздан кечириш кифоя.

Шокир Сулаймон 1900 йилда Қўқон шаҳрида боғбон-деҳқон оиласида дунёга келди. Бошланғич мактабни Қўқонда битириб, маълумотини ошириш учун Оренбургга бориб икки йил таҳсил кўрди. У ердан қайтгач, совет мактабларида ўқитувчилик қила бошлади. Унинг илк ижоди ана шу муаллимлик қилиб юрган пайтларида барг ёзди. В. Маяковский, Д. Бедний сингари пролетар шоирларининг асарларини зўр қизиқиш билан ўқиб, айримларини ўзбек тилига таржима қилди. Шу йиллар мобайнида шоирнинг «Чандон», «Яша, жаҳон Октябри», «Ғалаба марши», «Қул», «Қизлар бахти», «Доғли йўқотиш», «Учқун», «Қуллари кўкларга» каби шеърлари майдонга келиб, ўқувчилар қалбига етиб борди. Кейинчалик қалами қайралган шоир йирик поэтик асарлар муаллифи ҳам бўлиб қолди. 1930—1935 йиллар мобайнида Ш. Сулаймоннинг «Янги сарой», «Давр ҳайқириғи», «Оқ негр», «Ўтганларни эслаганда» сингари кўпгина достонлари нашр қилинди.

Шокир Сулаймон бир қанча прозаик асарларнинг ҳам авторидир. У асосан 1930 йиллардан бошлаб прозада қалам тебрата бошлади. Унинг кўпчилик ҳикояларидаги қаҳрамонлар қурбон бўлади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки ўша давр шуни талаб қиларди. Қишлоқ ва шаҳарлардаги қулоқларни, босмачи галаларини тугатиш, саводсизликни тугатиш, ўзбек хотин-қизларини паранжи балосидан қутқариш ўз-ўзидан амалга ошмади. Бунинг учун юзлаб Хадича ва Гулжамоллар («Лолалар очилганда»), Фотима («Фотима Содиқова»), Шафатойлар («Шафатой»), кўплаб Гулбодомлар («Ўлим қудуғи») жонларини фидо қилишган.

Ёзувчи ўз кўзи билан кўрган, ўз қулоғи билан эшитган нарсаларни қаламга олади. Шунинг учун ҳам унинг «Профессор уйланди», «Қотил», «Душманлар», «Сирли ўчоқ» каби ҳикояларидаги образлар анча тўлақонли чиққан. Ўзининг ҳаётийлиги ва самимийлиги билан бошқа ҳикоялардан ажралиб туради. Уларда аксилинқилобчиларнинг чиркин башараси маҳорат билан очиб ташланади, ўша муҳитга хос муҳим проблемалар кўтариб чиқилади.

Шокир Сулаймон Москвадан қайтиб келгандан кейин 1927 йилдан бошлаб «Маориф ва ўқитувчи», «Ер юзи» журналларида масъул секретарь ва адабий муҳаррир бўлиб ишлади. 1931 йилдан бошлаб Ўзбекистон Давлат илмий-текшириш институтида илмий ходим лавозимида ишлади, айни вақтда Ўзбекистон Давлат университетида доцент бўлиб, адабиётдан дарс берди.

У қаерда қандай вазифада ишламасин ёзувчилик қаламини қўлдан қўймади. Натижада 1930 йилда «Ғалаба марши», «Яма ва Хама». 1932 йилда «Икки йўл». 1933 йилда «Ўлим босмачига», 1935 йилда «Ўтганларни эслаганда», «Шанхай кўчаларида», «Оқ негр достони», 1934 йилда «Бизда ҳам уларда». «Фориуза отаси», «Гул асал», 1938 йилда «Сургун Сайфи», 1940 йилда «Қаҳрамонлар ҳикояси» каби 40 га яқин шеър ва ҳикоялар тўплами, мактаб ўқувчилари ва студентлар учун ёзган дарсликлари босилиб чиқади.

Назир ҚОДИРОВ.

ҚИЗЛАР БАХТИ

(ЭРКИН СИНГИЛГА БАҒИШЛАБ)[1]

Тонгда очилган,
Бахтли чечак,
Кулма, сўзлайин,
Бўлган бир эртак.
Бир кун кўп қизлар
Гуллар теришиб;
Ўйнаб чарчашиб,
Кўм-кўк майсага,
Дала бағрига,
Қучоқ бердилар...
Нозланиб, кулиб,
Кўзларни сузиб,
Сақланган «сир»ни
Ёзмоқ бўлдилар..
— Қизлар, ҳой
қизлар,
Гул-гул ўйнаймиз![1]
Ким — кимни севар?
Ким-кимга тегар?
— Бу «гул»им Содиқ:
Унга мен ошиқ:
Булбулдай сайрай
Ишқида кулай:::
— Бу «гул»им Мухтор,
Унга мен хуштор.
Ўргулиб кетай,
Жонимни берай..
— Бу, «гул»им Амин,
Севиб тегамен,
Шундай йигитга
Чўри бўламен.::
— Бу «гул»им қизил,
Суйганим Фозил.
Унга мен тегсам
Яшнаб гулласам..!
— Қизлар, ҳой қизлар,
«Гул»ни севганлар!
Ўйнаб танлайсиз,
Топмай йиғлайсиз...
Тушдай бир кўриб,
Тушдай бир севиб...
— Бизларни тақдир,
Кимларга ёзмиш?!
Куёв танлашни
Бизга ким қўймиш?
— Ўйнаб танлаймиз,

Сўзлаб қувнаймиз,
Тақдир — ёт кўрса,
Қарғаб йиғлаймиз:
— Эркин чоғ келса,
Дунё ўзгарса,
Ҳар ким севганин,
Танлаб ушласа...
— Шундай кунларни
Кимлар кўраркин?
Яшаб дунёда —
Қандай юраркин?
— Очилмай сўлсак,
Йиғлаб синқашиб,
Тақдир қарғашиб,
Гуллик чоғларда...
— Эсиз гул қизлар,
Гўзал қумрилар,
Қоронғи уйда,
Тутқинлар бўлиб,
«Дод!» деб кетамиз,
«Дод!» деб кетамиз,
Қуллар ташланди,
Гуллар юлинди..,
Қизлар ўйини
Ғамга айланди...
Куёв танлашлар,
Ўйнаш-кулишлар,
Тушдай зим бўлиб,
Йўқликка чиқти...
Ўйноқи кўзлар —
Ғамли сузилди,
Қайғига ботти...
Қумри, Ойнисо —
Гавҳар, Саодат —
Хайри, Ойпошшо —
Турли томонга,
Мунгли уйларга,
Таралди — кетти
Турмуш — ўз ҳукмин,
Тақдир — истагин,
Кутмай бажарди..
Истак-истакда,
Сўз — сўзда қолди.
Бечора қизлар
Кўриб билмаган;
Суйиб, ёқмаган,[2]
Ерларга чиқти.
Умрли ғурбат
Тахтларин қучти.::
Турмуш — тузоғи,
Ота — истаги
Эркин қизларни

Ҳасратга солди..!
Эркин кунларни,
Ёшлик чоғларни,
Эртакдай сўзлаб
Эслаб «оҳ» тортиб
Сўзлашга қолди.
Сўзлашга қолди.:
Хазин фарёдлар:
Қалин девордан
Ошиб чиқса-чи?
Лаънат, қарғишлар
Сирли ўйлардан
Тошиб сиқсачи?!
Топталган қуллар
Сўлғин гуллардан,
Дарак топса-чи?
Дарак топса-чи?
Шундай кўп қизлар
Йиғлаб ўттилар.
Танлаб тегалмай
Сўлиб биттилар..!
Сўлғин гуллардан
Сен чечак отдинг:
Тонги қуёшдан
Маънолар олдинг...
Бахтинг олқишлаб
Ўйнаб-гулласин.
«Ўтган»ни билмай
Яйраб юрасан,
Гуллар терасан..!
Бахтинг куларкан;
Эркин чоғ келмиш.
Танлаб тегишга —
Кунларинг туғмиш..!
Шундай кунларда —
Ўйнаб-кулиб қол.
Юздан биттасин,
Майли, танлаб ол.
Дардманлар кўнгли,
Яшнаб қувонсин.
Махзумлар қалби —
Майли, ўт олсин!
Ҳақли, ҳой, синглим,
Қўлинг қисаман.
Бахтинг олқишлаб
Босар йўлингга —
Гуллар сепаман.!
Турмуш — сизнингдир,
Даврон — сизнингдир...!

Самарқанд —1926 йил.

[1] Қишлоқ қизлари кенг далаларга баҳор мавсумларида ўт, чечак тергани чиқиб, турли гулларни узиб, шундай «яширин» ўйин қиладилар, Балин ҳовирда ҳам шундай ўйинлари бордир. (Ш. С.).

[2] Ёқтирмаган.

Октябрь...

Мамлакат мудофаасида қонли кунларни ғалаба билан кечирган! Шонли қизил байроқни юқори-юқори кўтарганлар қандай... қандай бахтли!

Уҳ...

Биламиз у кунларни унутмаймиз...

Унутмаймиз сира!..

Душман...

Синфий душман ёвлари Петроград деворига яқинлашган...

Октябрь «юраги»га қонли ханжарни қадашга ҳозирланган эди...

Антанта ёлчилари... буржуазия малайлари...

Англия шайкалари...

Шимолдан...

Жанубдан...

Ғарбдан... Ҳар ёқдан қонли бармоқларни бизга — пролетариатга узатган, ҳамлага боғлаган эди!..

Боку, Грузия нефть каналларига Англия банкирларининг қонли қўллари «умид» билан узатилган... катта таъмалар билан юбортирилган эди...

Бой, хом моллар... «оқ олтин» пахтага — донгдор Туркистон — «жаҳон фотиҳлари» Англия агентларининг иғвоси-ла «миллий истиқбол» шиорлари остида босмачиликни ташкил қилган эди...

Октябрь хоинлари:

БИЗ

(ҚИЗИЛ АСКАРЛАР ТИЛИДАН).

Бойлар, руҳонийлар, миллатчи, пантуркистлар!

Биз — енгдик!

Ҳар ёқдан ўрмалаб... заҳарли илон каби қонли кўзларни — бизга қарши йўналтирган душманларни енгдик!

Очлик, йўқлик,

Чарчаганлик кўринмади кўзга! Партия раҳбарлиги миллион-миллион ишчи-деҳқонларнинг темир матонати, ғайрати билан ғалаба қозондик!..

Қизил байроқни юқори-юқори кўтардик, абадий кўтардик биз!

* * *

Тинчлик...

Эркин ўқиш...

Дам олиш... кунлари келди...

Бир қўлда қурол...

Бир қўлда китоб... янги, янги дунё тузишга бошладик — биз!

Бузилган, вайрон бўлган хўжаликни тиклашга, меҳнаткашлар оммаси-ла бирга тиш тирноғимиз билан ёпишдик! Пролетариатнинг синфий армияси — қизил аскарлар — икки жабҳада, ўткурлик, сезгирлик, ҳушёрлик билан кураш олиб бориб, қизил байроқ учун жон берди.

Жон беражак!..

Биз шу билан мақтанамиз, шодланамиз!

* * *

Катта, жуда катта ўзгаришлар қилдик! Қизил аскарларнинг пўлат сафлари қайтадан, қайтадан мустаҳкамланди.

Биз ихчамланиб... янгича ҳозирланиб... ён еримизни қимтиб душманга — душман ҳужумига қарши ҳар доим ҳозир — тайёр турамиз!...

Миллий қисмлар янгидан-янги толмас пўлат кучлар-ла социализм ўлкасини яшатишга гуллатишга ваъда берганмиз ва беражакмиз!...

* * *

Биз ишчи-деҳқон қонуни! Биз — ўлканинг — социализм ўлкасининг шодлик; шунинг билан Фахрли — бахтли соқчиларимиз:

Бир қўлимиз — ўлка мудофааси учун милтиқда!...

Бир қўлимиз, тракторнинг қулоғида!..

Биз меҳнаткашлар синфидан чиққан меҳнаткашлар билан тинч меҳнат қилишга ва тинч меҳнат учун ҳар доим, мудофаага тайёр, букилмас кучлар — олов юраклар армияси биз!

Биз ваъдани амалда кўрсатган— кўрсататурган темир қўшиннинг пўлат армияси; онгли, тушунчали қизил аскаримиз!

Шунинг учун, шунинг учун-да, биз бахтли чин бахтли йигитлармиз — биз!

22/II—32 й.

ҲАМОН ЭСИМДА

Мана ундан ажралганимга қарийб 30 йил бўлибди. Шундай бўлса ҳам Шокир акани худди кеча кўргандайман, кўз ўнгимдан кетмайди. Баъзан фарзандларимиз сўраб қолади:

— Ойи, дадам қанақа одам эдилар? — деб. Шундай пайтларда:

— Даданг баҳоси йўқ, меҳнаткаш киши эди, — дейман киприкларимга қўнган ёшни артиб...

Дарҳақиқат у меҳрибон ва ғамхўр, меҳнатсевар ва камтар, меҳмондўст ва самимий киши эди. У болаларни жонидан ортиқ севарди. Уларга атаб турли совғалар олиб келарди.

Шокир ака кўп ишларди, кўп ўқирди. Айниқса, Шекспирнинг сонетлари, Бальзак романлари, Горькийнинг ҳикоялари, Маяковскийнинг сочмалари унинг қўлидан тушмасди. Кўпинча столда ўтириб тонг оттирар озгина мизғиб олиб, сўнгра университетга — дарсга ошиқарди. Дарсдан келиб болаларни бир оз суярди-да, яна Ёзувчилар Союзига йўл оларди. Кечқурун яна ижод столида.

У кўп ишлаш билан бирга маданий ҳордиқ чиқаришни ҳам севарди. Дам олиш кунлари Шокир ака билан бирга театрларга, концерт залларига, меҳмондорчиликка борардик. Ёзги меҳнат отпускасида эса ўлкамизнинг баҳаво, хушманзара жойларига бориб сайр қилардик. У кўпинча ёз кунларида материал тўплаб келарди-да, қишнинг узоқ тунларида уни қоғозга туширарди. Кўп ёзарди, ёқмай қолса, яна ўчириб ташлаб қайтадан ёзар, ёққан жойларини эса менга ўқиб бериб, фикрлашарди. Оиламизда ҳеч ким унга ҳалақит бермасди.

Шокир ака Садриддин Айний, Абдулла Қодирийлар билан сирдош эди, бир-бирлари билан тез-тез борди-келди қилишиб турishар ва бир жойга тўпланишиб қизғин баҳс қилишарди. Ёшлар билан ишлашни ғоят севарди. Ҳоҳ университетда, ҳоҳ уйда бўлмасин, ундан маслаҳат сўраб келган ҳаваскорнинг ёзган асарларини ўқиб чиқиб, дўстона маслаҳатлар беришга тиришарди. Яхшиларини эса матбуотда бостириб чиқаришга ҳаракат қиларди. Ундан таълим олган ёшлар кейинчалик оммага танила бошлади. Ҳ. Олимжон, Уйғун, У. Носир, А. Умарий сингари кўпгина ёш шоирлар ўша вақтда Шокир аканинг ҳузурида тез-тез бўлишиб, маслаҳатлар олиб туришарди.

Шокир аканинг васиятига амал қилиб фарзандларимни ўқитдим. Бахтимга ҳаммаси ҳам зеҳнли, қобилиятли чиқишди. Мана энди уларнинг барчаси олий маълумотли. Тўнғич ўғлим Марат заводда технолог, кичкинаси Пўлат эса инженер. Икки қизим бўлса ўқитувчи.

Улар ҳам оталарига ўхшаган оқ кўнгил ва меҳнатсевар чиқишди.

Зайнаб МИРСАЛИМОВА,
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган ўқитувчи.

Сўзим

(ЎРТОҒИМ БОТУГА)

Бузилган, йиқилган юрти, теграси,
Куйган, ўртанган юраги, жони.
Амали, қуёши кемаган ҳали,
Аччиқ йиғлашдан тўхтамас дами,
Чунки «қаландар» аламлар унда.
Эркин боғларда сен чечак
отдинг,
Қора изларни кўрмадинг, кетдинг,

Умид, амалга кенг қулоч отдинг,
Қайғи аламга ёндошмай қочдинг,
Боту, юраклик тўлқинлар сенда.
Унутса бўлмас маҳзун кунларни,
Унутмоқ мушкил қонли тунларни.
Эрлик, ботирлик ёшларнинг иши,
Яшнаб очилсин умидлар гули.
Икки яшашнинг «сирлари» менда.

Қўқон — 1924 йил. 7 август.

ДУШМАНЛАР[1)]

Машина бўлимининг раҳбари Муллажонов жиддий, баджаҳл йигит. У ҳамма вақт қовоғини солиб юради, иш орасида кулмайди, бировлар билан ортиқча сўзлашмайди, шунинг учун ҳам у характерига мувофиқ, шогирдлар танлашда жуда қаттиқ туради.

Эргашойни «қарама» деганда юзига жиддий бир қараб «заҳарли» тили билан бир чақиб олди:

— Машина қийин, оғир иш, ўйинқароқлик қилиб ташлаб қочмайсанми? Қочсанг смотри, сочингни шундай юлиб оламан!

Эргашой ҳамон кулиб, табассум қилиб туради. Юзида ҳали болалик, ўйноқлик изи бор. Кулганда пайдо бўладиган «кулдиргичи» унинг ҳуснини очиб юборарди:

— Нега қочаман, иш ўрганаман.

— Во-во, нука молодец, ишлаб қара.

Муллажонов ўн беш йиллаб машина қулоғидан ажралган эмас. У руслар билан кўп аралашганигами, тили чалкашроқ.

Эргашой ҳам мана шу «тил»ни кундан-кун билишга, ўрганишга тиришади, ўзлаштиради.

— Но, давай пусти-пусти!

Эргашой машинанинг қулоғини бурайди.

— Нука, стоп-стоп!

— Давай, давай назад!

«Ажойиб, ўзига хос, қизиқ тили бор муни!» — деб шогирдлар ўзаро секин кулишадилар.

— Патцан!

— Красавица!

Бу — Муллажоновнинг жиддий туриб, ўғил болалар, қизларга қараб айтадиган сўзлари.

Эргашой ёш, чиройлик, ўйнаб-кулиб турган қиз. Ўн олтига эндигина қадам қўйган, боши очиқ, ҳар томондан келишган. Бу қиз Каримжоннинг ёш кўнглини қитиқлайди, муҳаббат уйғотади.

— Бу кун кинога бормайсизми, Эргашой?

— Оёғингиз йўқми?

— Сўрадим-да, шунга ҳам зардами?

— Сўраб нима, контролмисиз?

Эргашойнинг шундай ён бермайдиган сўзлари Каримжонга бир ништар, бир ўқ бўлиб қадалади.

* * *

Бўлим бошлиғи, раҳбарнинг берган характеристкалари билан Эргашой машина бўлимига, Каримжон набор цехига чиқди.

Кичкина плакатлар, эълонлардан ўтиб, ҳозир китоблар, газеталар босади Эргашой... Иккинчи машинада тажрибали Аҳмаджон ишлайди.

Эргашойнинг Аҳмаджон ёнида ишлаши аллақандай кўнгилли ва яхши туюлади. Янги машинанинг баъзи бир «киши билмас», «сеҳрли» тилини, бўёқларнинг қандай олиш-олмасликларини сўраган кундан бошлаб Эргашой билан Аҳмаджон орасида қандайдир бир яқинлик, ўртоқлик туйғуси бошланган.

Аҳмаджон — бўйдоқ, сўққабош йигит. Унинг қўлидаги ҳунаридан бошқа ҳеч қандай бойлиги йўқ. Очлик йиллари отаси ўлиб, кимсасиз қолгандан сўнг тўғри Самарқандга келган ва матбаага кириб ишлай бошлаган эди.

Тушки овқатланиш вақти ошхонада бир столда ўтириб, Каримжон Аҳмаджон билан сўзлашиб олади:

— Қалай, бизнинг янги меҳмон яхшими? Бирга ишлаётирсизларми?

— У янги меҳмон, ким?

— Эргашой-чи?

— Ҳа, яхши, жиддий қиз кўринадир.

— Шундай-ку, оёғи енгилроқ. Эҳтиёт бўлмасангиз бюджетга ҳам яхшигина зиён етказиши...

— Биз бундай ухожордан эмас, хотиржамлик!

— Билмадим, нега кўп ўртоқлар, бу қизни жуда ёмонлашиб сўзлашадир, ростми, ёлғонми...

— Сўзингизга қараганда худди ғийбатчи хотинларга ўхшайсиз! Унинг яхши-ёмонлигида сизнинг нима ишингиз бор, ишласа бўлади-да.

— Шундай-ку, лекин...

— Қўйинг шундай бекорчи гапларни, ёмон бўлса сўзлашманг қўйинг.

Шу кундан бошлаб Каримжоннинг дилида Аҳмаджонга қарши бир ранг ўрнашади, буни юрагидагина сақлайди.

— Ҳа, обед қилаяпсизларми? Бугун обед яхшими?

— Қани ўтиринг, чой бор!

Буларга қўшилган учинчи киши корректор бўлимида ишлайдиган Юсупов деган йигит.

Юсуповнинг чустлик эканини билсалар ҳам унинг асли ижтимоий чиқиши, кимнинг боласи, илгари нима иш қилгани, нималар қилган, ҳеч ким билмайди. Юсуповнинг матбаага кирганига иккинчи йил, лекин шу муддат ичида ҳеч ким уни ёмон томони билан «мана» деб кўрсата олмади. Бошқа бир кўп эркакларда бўладиган бир одат Юсуповда ҳамборким, у ҳам бўлса шилқимлик. Бу — унча катта айб ҳам эмас, фақат мана шу ёқдан танилган Юсупов матбаадаги бир кўп қизларга жуда мулойим гапириб, кези келса учраган бирига мулозимат қилиб юради. Зотан унинг топган пули ҳам шу нарсага, шилқимликкагина кўпроқ сарф бўларди.

Сўз яна ошхонада ўтирган таниш ва таниш бўлмаган қизлар тўғрисида кетгач, Аҳмаджон секин туриб кетади ва сўзга аралашмайди.

Булар бу ўлтиришда яхшигина танишиб олиб, Аҳмаджон орқасидан ғийбат қилиб, Эргашойга ҳам қоқилиб ўтадилар.

* * *

Эргашой билан бирга Аҳмаджон матбаага ишга бора туриб, матбаанинг қизил чойхонасида икки «ўртоқ»қа учрайди.

Булар: Юсупов, Каримжон.

— Қани, чой ичинглар, нима мунча шошиб?

— Ишга кеч қолмайлик.

— Истироҳат куни ҳам-а?

— Биз зарбдормизку, сизларга ўхшаб бўш бўлсак эди...

— Зарбдорчилик ҳам ўз вақтида-да, — деди Юсупов, — худо урдики истироҳат кунларини ҳам бекор қўймасаларинг!

Юсуповнинг нафаси ичига тушиб кетгандек, сўнгги сўзлари эшитилмасди.

Булар матбаага кирганда оддий иш кунидай ишчи зарбдорларнинг аксари деярлик келганлар: ишлар эди.

Матбаада иш қизиб турганда набор цехининг бошлиғи билан техредактор ўртасида тағин шовқин кўтарилди. Булар матбаани бошларига кўтарар даражада кичқиришар ва бир-бирларига гап маъқуллар эдилар. Айб кимда, жанжал нима устида, нимага шундай? Ҳеч ким билмайди ва сабабини ахтариб тополмайди.

Жанжалнинг сабабини билмаган кўп ҳарф терувчилар ҳайрон бўлдилар.

— Нима гап, тағин нима бўлган?

Биров изоҳ берган бўлди:

— Учта клиша йўқолган, суратнинг ўзи ҳам йўқ.

— Нима бало бўлди, ҳамма нарса йўқола бошлади! — деди Ашурова.

Ишсиз кўнқайиб қолган митрампаж ҳайрон бўлади:

— Матбаага ўғри келдими, чорт его знает, ҳали клиша ҳам йўқ, ҳали ҳарфлар сочилган, ҳали йўқолган!

* * *

Эргашой билан Аҳмаджон, бирга ишдан сўнг матбаадан чиқаркан йўлда Муллажонов учради.

— Ну, иш яхшими?

— Яхши!

— Молодец, смотри Аҳмаджон, помогай сен бунга, ёки просто ухаживать қилиб юрасанми?

Аҳмаджон қизарди ва нима дейишини билмай қолди. Энг охирида тутилиб, уялиб: «Ёрдам қиламан», — деди.

— Шундай керак, яхши қиз бу, — деди Муллажонов, — мен сен бўлсам уйланиб-да, олардим.

Эргашойга қараб:

— Яхши йигит Аҳмаджон, шунга эрга чиқ. Бошқа киши билан юрма! — деди, томдан тараша тушгандай қилиб ва Аҳмаджон тўғрисида тўла характеристика бериб.

Эргашой машина бўлимига кирганининг иккинчи йилдаёқ Аҳмаджон билан англашиб, унга қўл берган; турмушга чиқишга ваъдалари бўлган эди.

* * *

Ҳеч кутилмаганда бир кундаёқ эълон бўлиб, эртасига Аҳмаджон устидан суд — ўртоқлик суди бошланди.

Машҳур жанжал, тўполон билан йўқолган учта клиша суд столи устида. Унинг олдида бир мунча шрифт — ҳарф, икки дона тўппонча ўқи, айниқса, кўпларнинг диққатини ўзига жалб қиларди. Ўртоқлик суди Аҳмаджоннинг айбномасини қилган «гуноҳ»ларини бир-бир айтиб чиқди.

Аҳмаджонни билган, танигаи ва у билан бирга бир неча йиллар цехда, бир машинада ишлаган ишчилар ҳайрон бўлади.

Суд айбномани ўқиб бўлгач, қари машинист чидамай:

— Бу катта англашилмовчилик! — деб қичқирди.

«Айбдор»дан, гувоҳлардан сўроқ бошланди. Қораловчи қоралаб, бу ишлар натижасида бўлган кўп зиёнларни санаб ўтди. Бу кутилмаган воқеадан қийналган Эргашой қарорсизланар ва бир ерда ўтирмас эди.

Аҳмаджон тинчлик ва бепарволик билан тинглади. Сўз навбати келганда:

— Мен ўртоқ гувоҳдан сўрайман, — деди Аҳмаджон, — сиз ўзингиз комсомол аъзоси, мен сизни фақат биринчи марта кўрдим. Унда ҳам ўзингиз Каримжон билан бирга уйимга келдингиз. Сиз, комсомоллик виждони билан тўғрисини айтдингиз, ўша нарсалар мени уйимдан — каравот остидан қандай топилди, қандай топдиларинг, бошлаб ким топиб берди?

— Жавоб беринг-чи, — деди суд раиси.

Бу саволдан сўнг ишчилар бир-бирларига қараб олдилар.

— Мен комсомол, тўғрисини айтаман. Каримжон мени сизнинг уйингизга бошлаб келганда йўлда ҳеч нарса айтмади, Тўғрисини айтганда, мен сизга хусуматдор эмасман. Каримжонни умумий комсомол мажлисидан икки ҳафта илгари кўриб танишган бўлсам, сизни биринчи мартаба уйингизда кўрдим. Бу нарсаларнинг топилишига келганда иш шундай бўлди: Сиз биздан узур сўраб чиқиб кетдингиз, орадан бир қанча вақт ўтгандан сўнг Каримжон бориб каравотчингизга ётди. Мен эшикка чиқиб келдим. Кейин у Аҳмаджоннинг оладиган хотинининг расми бор, кўрсатаман, деб расм ахтарди. Шу он тополмай, «балки бошига қўйгандир» деб бош учингизни қаради-да, бирдан: «Эй, бу нарса бу ерда нима қиладир», — деб мана шу сурат (клишаларни) топиб чиқарди. Тўппонча ўқи, ҳарфлар ҳам шунда экан. Мен ҳам ҳайрон бўлдим. Кейин мен сизга қарши ғазабландим.

Суд узоқ давом этди.

Ҳарчанд гувоҳ ўз билганларини тўғри айтса-да, Каримжон сўнгги сўзларида янглиша бошлади. Комсомол ячейкаси, завкомда айтган илгариги сўзлари бир-бирига қарама-қарши чиқа бошлади.

— Масала очиқ, — деди Захаров, — бу нарса маълум план билан уюштирилган. Мен ўн йил ишлайман. Аҳмаджонни биламан. У ҳақиқий ишчи, бундай ишларни ўлганда ҳам қилмайди. Бу нарсада мен Каримжонни ўзини айбли қиламан...

Ниҳоят суд ўзининг икки кунлик иш давомида ўз қарорини билдирди:

«...га биноан Аҳмаджон оқланадир.

«...Шу ишларни уюштиришда топилган нарсаларни Аҳмаджоннинг уйига қасддан қўйиб, ёмон мақсад билан иш кўришда Каримжон Алиев ва Собиржон Юсуповларнинг ўзлари айбланиб, масъулиятга тортилади. Ўртоқлик суди қарор қиладики...»

* * *

Мана ўғрилар қандай ушланди.

1932 йил, май.

Ҳикоя қисқартиб олинди.

Саҳифани филология фанлари кандидати Муҳсин ЗОКИРОВ тайёрлаган.

ТЕАТР ТЎЁНАСИ

Тўй-тантана йилида ижодий учрашувлар, томошабинлар конференциялари, улуғ санага бағишланган спектакллар ҳафталиги ташкил этилиши табиийдир. Шунингдек Бухоро санъаткорлари байрамини ўтказиш белгилаб қўйилган. Хуллас, юбилей йилини республика театрлари қатори кутаринки руҳ, янгидан-янги ижодий муваффақиятларга эришган ҳолда муносиб кутиб олмоқчимиз.

Мана бугун Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган театрлар фестивалига қатнашиш бахтига муяссар бўлдик. Кеча Алишер Навоий номли академик катта опера ва балет театрида Б. Гаргининг «Мирзо Иззат Ҳиндистонда» музикали драмасини намойиш қилдик.

Биз диди, талаби зўр пойтахт томошабинларига намойиш этиш мақсадида М. Каримовнинг «Қалам қошлигим» музикали драматик поэмасини ва ранг-баранг программада концертларни олиб келганмиз. Ижодий йўлимиз, изланишимизда пойтахт санъат мухлислари ўзларининг фикр-мулоҳазаларини билдирадилар деб умид қиламиз. Биз бу маслаҳатлардан тўғри фойдаланиб, коммунистик жамият қураётган Совет халқининг ҳаётини тасвирловчи спектакллар яратиб, Совет реалистик санъатимиз байроғини янада баландроқ кўтаришга бутун ижодий кучимизни сафарбар этамиз.

Садриддин Айний номидаги Бухоро область Ўзбек Давлат драма ва комедия театри ўзбеклар диёрининг кекса театрларидан бири ҳисобланади.

Бу ижодий коллектив 1930 йилнинг 7 ноябрида Москвадаги Е. Вахтангов номли академик драма театри ҳузурида ташкил этилган иккинчи миллий студияни битириб келган бир гуруҳ ёш мутахассислар ва шаҳардаги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари иштирокчилари ҳисобидан ташкил этилиб, Фурмановнинг «Исён» спектакли билан очилади.

Кўп ўтмай театр репертуарлари хилма-хил саҳна асарлари билан бойитилиб, ўзбек театр санъатининг оқсоқолларидан Ятим Бобожонов раҳбарлигида Совет Иттифоқи бўйлаб гастролга жўнайди. Москва, Ленинград, Симферополь, Севастополь, Ялта ва бошқа бир гуруҳ саноат шаҳарларининг томошабинлари, гарчанд ўзбек тилини тушунишмаса ҳам, ёш санъаткорларнинг ижодий баркамолликларига юксак баҳо беришади.

Муътабар саҳнамизда кўп рус ва Ғарбий Европа классикларининг шоҳ асарлари, ўзбек классиклари билан бир қаторда ўзбек ва қардош драматургларимизнинг замонавий асарлари қўйила бошлади. Булар орасида: А. Островскийнинг «Момақалдироқ» ва «Айбсиз айбдорлар» драмалари, Н. В. Гоголнинг «Ревизор» ва «Уйланиш» комедиялари, Шиллернинг «Макр ва муҳаббат» шунингдек Уйғун ва И. Султоннинг «Алишер Навоий», С. Абдулланинг «Муқимий», эстон драматурги Эгон Рэннотнинг «Адашган ўғил», Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» ва «Оғриқ тишлар» комедиялари, С. Симоновнинг «Рус масаласи» каби ўнлаб спектакллар санъатсевар томошабинларимизда катта таассурот қолдирган.

Албатта, юқоридаги саҳна асарларини томошабинларга манзур қилишда Ўзбекистон халқ артистлари Аҳмад Файзиев, Назокат Неъматова, республикада хизмат кўрсатган артистлардан Ҳаёт Наимов, Аспиё Қодиров, Бафо Бақоев, Сурма Йўлдошева, Жўрақул Сатторовлар билан бир қаторда бошқа тажрибали санъаткорларимизнинг хизмати катта.

Кейинги ижодий йилларимиз давомида улуғ мутафаккир ва гуманист Алишер Навоий туғилган кунининг 525 йиллигига атаб яратилган «Алишер Навоий» спектакли, Соҳиб Жамолнинг «Гули сиёҳ», Ҳ. Ҳакимзоданинг «Бой ила хизматчи», Чингиз Айтматовнинг «Сарвқомат дилбарим», С. Улуғзоданинг «Гавҳари шамчироқ» каби спектакллар томошабинларнинг олқишига сазовор бўляпти.

Бутун халқимиз баракали ижод қилиб, мисли кўрилмаган ғалабаларни қўлга киритаётган юбилей йилини биз бухоролик санъаткорлар ҳам муносиб ижодий совғалар билан кутиб оляпмиз.

Ғани Абдуллонинг амирлар зулми асоратида бир умр эзилиб келган Бухоро халқининг ғалабасини акс эттирувчи «Шарқдан садо» драмаси, Мирзакалон Исмоилийнинг «Фарғона тонг отгунча» музикали драмаси, Аму-Бухоро канали қурувчилари ҳаётини тасвирловчи «Қалб амри», Шекспирнинг «Гамлет» каби асарларини саҳналаштиришга бутун кучимизни сафарбар этмоқдамиз.

А. АКОБИРОВ,
С. Айний номидаги Бухоро область Ўзбек Давлат музикали драма ва комедия театрининг бош режиссёри.

Спектаклдаги Чундари ролини Ж. Бобоева ижро этаётир.

«Мирзо Иззат Ҳиндистонда» спектаклидан бир кўриниш.

Сонни ролида ЎзССР халқ артисти Н. Неъматова, Мирзо Иззат ролида артист С. Каримов.

ЯНА «КЎЗ ЁШИ ОРОЛИ» ҲАҚИДА

Иоганнесбург (Жанубий Африка Республикаси)нинг марказидаги кўчадан ўрта яшар, қадди-қомати келишган метис кетаётган эди. Тўсатдан ўқ отилди. У қонига бўялиб, йиқилди. Жанубий Африка Республикаси махфий сиёсий полицияси Деннис Брутусни ана шу тариқа йўқ қилиб юбормоқчи бўлди.

Деннис Брутус —ўқитувчи. Жанубий Африканинг таниқли шоирларидан бири. Жанубий Африканинг бошқа кўплаб ватанпарварлари каби Деннисда ҳам ўсмирлигидаёқ апартеид системасига нафрат уйғонди ва у ўз ҳаётини шу системага қарши курашга бағишлашга қарор қилди. У Жанубий Африкадаги Африка илмий конгрессининг актив иштирокчиларидан бири бўлиб етишди. Ферворднинг, сўнгра эса Форстернинг ирқчилик режимига қарши кўпгина кампанияларда қатнашди.

Маршал сквер кўчасидаги ходисага қайтайлик... Деннис қонига бўялиб, йиқилди. У ярадор бўлган, елкасига ва қорнига ўқ теккан эди. Полиция агентлари ярадорни касалхонага олиб боришди. У олдин касалхонада ётди, кейин номига суд қилиниб, бутун дунёда «кўз ёши ороли» деб аталган Роббен оролига 18 ой қамоқ жазосига юборишга ҳукм қилинди.

Деннис қамоқдан озод бўлгач, Жанубий Африкадан чиқиб кетди. Унга, агар у Жанубий Африка Республикасига хотини билан қайтиб келадиган бўлса, ҳеч қандай суд ва терговсиз турмага тушишини айтишди.

Мана, ҳозир Деннис Брутус Танзания пойтахти Доруссаломда. Йўқ, у таслим бўлган эмас. Бу ерда у Жанубий Африка Республикасидаги сиёсий маҳбусларнинг озодлиги учун, БМТ Бош Ассамблеяси резолюциясининг амалга оширилиши учун курашиш кампаниясини бошлади. Бош Ассамблея бу резолюциясида Жанубий Африка Республикаси ҳукуматидан сиёсий маҳбусларни озод этишни талаб қилган бўлиб, резолюцияни ёқлаб 106 мамлакат овоз берган эди.

Деннис Африкадаги бир қанча мамлакатларда бўлди ва жанубий африкалик фашистларнинг ўзбошимчаликлари ҳақида сўзлаб берди.

Деннис Доруссаломда журналистлар олдида сўзлаётганда қаттиқ ҳаяжонланар эди. Ахир у яқиндагина ирқчилар чангалидан қутулиб чиққан. ТАСС мухбирининг Роббен оролида маҳбуслар қандай шароитда сақланиши ҳақидаги саволига жавобан Деннис Брутус ўзининг даҳшатли ҳикоясини бундай бошлади:

— Оролнинг жазирамасини, чўғ бўлиб ёнган тошларини ўзимиз яшаган баракларни бир умр унутмайман. Бурчаклардаги миноралarga пулемётлар ўрнатилган. Роббенда маҳбуслар сони 1000 кишидан камаймайди. Уларнинг асосий кўпчилиги сиёсий маҳбуслардир. У ерда жазо муддатини ўтаётган ашаддий жиноятчилар, қотиллар ва тожовузчилар имтиёзли шароитда яшашади. Сиёсий маҳбуслар қисмати оролдаги тош конларида оғир меҳнат қилишдан иборат. Жиноятчилар эса сиёсий маҳбуслар устидан назоратчи қилиб қўйилган.

Деннис Роббенда Нельсон Манделуни ҳамда апартеидга қарши бошқа оташин курашчиларни кўрди. «Улар таслим бўлишмаётир. Улар дадил келажакка ишонч билан қарашмоқда, — дейди Деннис Брутус. — Улар жаҳон жамоатчилиги ўзларини унутмаслигини ва кураш давом этишини биладилар. Шунинг учун ҳам биз Форстер турмаларидан сиёсий маҳбусларини озод қилиш учун ҳозир янги кампанияни бошламоқдамиз.

В. ИВАНОВ,
ТАСС мухбири
Доруссалом.

БИР ФИЛЬМ ТАҚДИРИ

Инглиз режиссёри Майкл Андерсон Адам Хэйлнинг романи асосида яратган «Қотилнинг меморандуми» фильми яқинда ғалати равишда ўзгариб кетди. Ғарбий Берлинда махфий неонацистлар раҳбарларини қидириб юрган бир инглизнинг саргузаштлари ҳақидаги бу фильм Ғарбий Европадаги кўп мамлакатларнинг экранларида намойиш қилинган. Машҳур инглиз ва америка актёрлари қатнашган бу фильм ғарбий герман корчалонлари эътиборини ҳам ўзига тортди. Бироқ улар фильмни Ғарбий Германия экранларига чиқаришдан олдин ўзгартирмоқчи бўлишди ва ўйлаб ўтирмай, фильм қаҳрамони қидириб юрган янги нацистларни коммунист қилиб қўйишди!

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси бундай ўзгаришнинг ташаббускори бўлган Эрнст Крюгернинг гапларини келтиради. Уни қарангки, фильм Ғарбий Берлинда иш тутаётган террорчи яширин ташкилотини кўрсатиши Крюгерга ёқмабди. Унинг фикрича, бу «реалистик эмас» эмиш, муҳими эса Европа коммунистик мамлакатлари томонидан янги нацизмда айбланаётган Ғарбий Германияни ноқулай аҳволда кўрсатар экан».

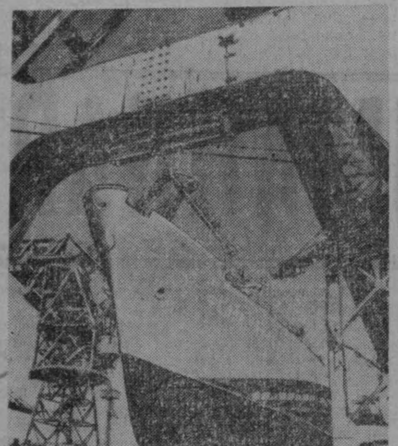

ПОЛЬША. Гданьск кемасозлик заводида урушдан кейинги йилларда 430 дан кўпроқ савдо ва балиқ овлайдиган кемалар тайёрланди.

Суратда: Совет Иттифоқи буюртмаси билан Гданьск кемасозлари қурган «Федор Гладков» кемаси.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

Жаҳон ойнаси

АҲВОЛ ЖИДДИЙЛИГИЧА ҚОЛМОҚДА

Тоғ ва даралар, альп ўтлоқлари ва тезоқар тоғ дарёлари мамлакати, ўрганилмаган ер ости хазиналари мамлакати — чор атрофи орол каби Жанубий Африка Республикаси территорияси билан қуршаб олинган Лесото қироллиги ана шундайдир. Лесото Жанубий Африка Республикаси учун чорвачилик маҳсулотлари ва арзон ишчи кучи манбаидир, бу мамлакат конлари ва плантацияларида Лесото африкаликларидан 200 мингга яқин киши ёки мамлакат аҳолисининг деярли 25 проценти тер тўкмоқда.

Сўнгги йилларда Жанубий Африка Республикасининг бу кичик қиролликка эътибори ошди. Кау районида олмос кони топилди, бу кон «ўз аҳамияти жиҳатидан» капиталистик дунёда учинчи ўринни эгаллаши мумкин. Мис, олтин, темир, кўмир ва асбест конлари белгилари топилди. Лесотога Иоганнесбург, Кейптаун ва Дурбан фирмалари ҳамда компанияларининг маслаҳатчилари, вакиллари кўплаб кела бошлади.

Мустақил Африка давлатлари Лесото қироллигининг ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий соҳадаги дастлабки қадамларини диққат билан кузатиб турибди. Леабуа Жонатан ҳукумати Жанубий Африка Республикаси билан алоқани мустаҳкамлашга тайёрлиги мустақил африка давлатларини ҳушёр торттирмоқда. Бунга Африка бирлиги ташкилотига аъзо бўлган давлатларнинг кўпчилиги Жанубий Африка Республикаси, Родезия ва Лесотонинг ўзидаги африка халқлари манфаатларига хиёнат қилиш хавфи, Лесотони ирқчи давлат томонидан босиб олиниши хавфи деб қарамоқдалар.

Бундай хавфсираш учун эса асослар етиб ортарлидир. Ўтган йилнинг октябрида Англия Лесотога мустақиллик бергандан кейиноқ Жонатан ҳукумати «Жанубий Африка Республикаси билан яхши қўшничилик муносабатларини йўлга қўйиш»да ўзига эркин йўл очиб олиш учун мамлакатнинг прогрессив кучларини таъқиб эта бошлади. Лесото пойтахти Масеру шаҳрида, бошқа шаҳарларда Лесотонинг мустақил сиёсат юргизиши тарафдорларини оммавий қамоққа олишлар бошланди. Жумладан, «Басутоленд конгресси» партиясининг лидери Мокхеле, «Марематлу фридом парти» партиясининг раҳбари Макотоко қамоққа олинди.

Январнинг биринчи ярмида Жонатан Жанубий Африка Республикасига бориб, у ердаги ирқчилар бошлиғи билан «Лесотонинг келажаги» ҳақида музокара олиб борди. «Лесото бош министри, — деб ёзган эди ўша визит муносабати билан Танзанияда чиқадиган «Нэшнелист» газетаси, — ўз мамлакатини Жанубий Африка Республикасига сотмоқда». Чиндан ҳам «тарихий музокара» (Жонатан ана шундай деб таърифлаган эди) қироллликни талаш учун Жанубий Африка Республикасига чегараланмаган имкониятлар берувчи шартномани имзолаш билан якунланди.

Кейптаунда олиб борилган музокаралар Лесотонинг ҳозирги ҳукумати Жанубий Африка Республикаси африкалик аҳолисининг миллий озодлик ҳаракатини бостиришда ҳам Форстер режимининг тўғридан тўғри гумаштаси бўлиб қолганлигидан далолат бермоқда. Маълумки, кўп йиллар давомида Лесото жанубий африкалик сиёсий қочоқларга бошпана хизматини ўтаб келган эди. Жонатан эса ўз қўлидаги ҳамма воситалар билан бунга тўсқинлик қилишга рози бўлди. Бундай келишувнинг натижалари тезда аён бўла бошлади. Жанубий Африка Республикасида таъқиб остига олинган 8 сиёсий арбобни яқинда Лесото полицияси республика чегарасига олиб келиб, Форстер полициясининг қўлига топширди. Уларнинг баъзилари устида ўлим жазоси хавфи пайдо бўлди.

Шунингдек Жонатан ҳукумати Жанубий Родезия ирқчиларининг ҳам ёнини оляпти. Жонатан ҳар хонаси келган пайтда Жанубий Родезия ирқчиларининг бошлиғи Смитга Лесото ҳукумати «Родезияни халқаро иқтисодий бойкот қилишга қўшилмайди. Жанубий Африка Республикаси каби Лесото ҳукумати ҳам Смит режимига қарши мажбурий санкцияни қувватламоқчи эмас» деб такрорламоқда.

Ҳукумат сиёсати мамлакатда норозилик уйғотди. Лесотодан олинган хабарларга кўра, бир қанча жойда Лесото қироли Мошеш иккинчи тарафдорларининг чиқиши бўлган, улар мустақил сиёсий йўл тутишни талаб қилганлар. Лекин бу ҳаракат бостирилди. Полиция одамларни қамоққа ташлади. Бироқ, сиёсий аҳвол кескинлигича қолмоқда.

Н. РАЕВСКИЙ.
(ТАСС).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА...

«Зангори» экранда

28 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун «Қувноқ поезд» деган телеочерк.
18.40 Ленин мукофотига номзодлар.
19.00 «НИКОҲГА РОЗИЛИК». Бадиий фильм.
20.10 Эшиттиришлар программаси.
Ўзбек тилида:
20.15 Телевизион янгиликлар.
20.30 «ОКТЯБРЬ» программаси. **«Ленин кўрсатган йўлдан».**
20.50 Область театрлари фестивали. М. Каримов. «ҚАЛАМ ҚОШЛИГИМ».
22.50 «Яхшидан боғ қолади».
МОСКВА КЎРСАТАДИ
23.30 Телевизион янгиликлар.
23.50 Паоло Леви. «Лабиринт». Телеспектакль премьерасининг иккинчи қисми.
00.50 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа.
01.15 Москва эшиттиришларининг охири.
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
18.00 Болалар учун концерт.
18.20 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. **Олий математика.**
19.15 Телевизион янгиликлар (рус тилида).
МОСКВА КЎРСАТАДИ
19.25 Ўқувчилар учун. «Узоқ сафар поезди». Минск шаҳридан олиб кўрсатилади.
19.35 «Музей ва виставка заллари бўйлаб». Ленинграддан олиб кўрсатилади.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Бошланғич сиёсий мактаб тингловчилари учун. Сиёсий билим асослари. «Ишчилар синфининг революцион ҳаракати».
22.00 Владивосток телевидение студиясининг программаси.

29 МАРТДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ЎҚУВЧИЛАРНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
Ўзбек тилида:
10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 «ЧЕГАРАЧИНИНГ ЎҒЛИ». Ёш томошабинлар театрининг спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида кинофильмлар.
13.20 «Чукотка билан учрашув», «Ҳаёт ва қўшиқ». Кинофильмлар.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
14.00 Телевизион янгиликлар.
14.10 «Олтин шайба» мукофоти учун ёш хоккейчиларнинг ярим финал учрашуви.
16.10 «Китоб вахтаси». Болалар китоби ҳафталигига бағишланади.
16.40 «Колос» кинолекторийси.
17.10 Москва эшиттиришларининг охири.
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун қўғирчоқ фильм.
18.35 Саноат ходимлари учун эшиттириш.
МОСКВА КЎРСАТАДИ
18.55 Эшиттиришлар программаси.
19.00 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. Швеция—Канада. Венадан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар.
21.20 «Қаҳрамонлик ҳақида ҳикоялар». Ёзувчи С. Смирнов суҳбати.
22.00 Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон биринчилиги учун. СССР—ЧССР. Венадан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телеянгиликлар.
00.20 Москва эшиттиришларининг охири.
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 «Саҳнада қўғирчоқлар». Болалар учун кинофильм.
18.55 «Фанга бағишланган ҳаёт». Телеочерк.
19.10 Телевизион янгиликлар.
19.20 «Оқ қор». Свердловск шаҳар ёш ижрочиларининг концерти.
Ўзбек тилида:
20.05 Телевизион янгиликлар.
20.15 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарорлари амалда. «ҚИШЛОҚ ЖАМОЛИ».
20.30 Область театрлари фестивали. С. Айний номидаги Бухоро область театри артистларининг концерти.
21.50 «ВОРИСЛАР». Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА— 28/III да **Спартак**, 29/III да кундуз **Франческа-да-Римини**, кечқурун **Дилором**.
МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/III да **Гули сиёҳ**.
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта цирк томошалари. **Ҳиндистон филлари аттракциони.** Кундуз соат 12,3 ва кеч 7 яримда бошланади.

Кино театрларда

28 МАРТДА
Салом, кичкинтой! — ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 7 ва 9да), НАВОИЙ НОМЛИ (кеч 8-20 минут ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 7 да).
Севиш тақиқланади — «ЧАЙКА» (кечқурун), **«ДРУЖБА» (2-залда жуфт соатларда).**
Токио олимпиадаси — «МОСКВА» (кечқурун), ДРУЖБА» (кеч соат 7 да).
Авлиё Ионни бошидан жудо қилиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7-45 минутда), СОБИР РАҲИМОВ номли (кеч 8 да).
Уч бақалоқ — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).
Ночорлик — «МИР» (кечқурун).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
31 мартгача
Мактаб ўқувчиларининг баҳорги дам олиш кунларида **икки бўлимдан иборат**
КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ
РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Александр Корнилов** раҳбарлигида ва **Анатолий Корнилов** иштирокида
Ҳиндистон филлари
АТТРАКЦИОНИ
Масхарабозлар группаси **— Аврамов, Наровский** ва **Боровой** катнашадилар.
Томоша кундуз соат 12,3 ва кеч 7 яримда бошланади.
Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФИГА
телеграфчилар, техниклар, алоқа монтёрлари, шу касбларга ўқитиш учун **шогирдлар**
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 28-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ГАЗ АППАРАТЛАРИ ЗАВОДИГА
старший бухгалтерлар, саноат ускуналарини ремонт қилиш, кучли буғ хўжалиги бўйича слесарлар, асбобсозлар, металлар бўйича токарлар, автоматларни созловчилар, штампаловчилар, қуювчилар, қолипчилар, пардозловчилар, гальванестлар, шофёрлар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар
КЕРАК
Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 83-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (4, 13, 14-трамвайлар, 10, 21, 48-автобуслар, 5-троллейбуснинг «Жуковский» остановкаси).

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКУМИ
техникумнинг **кундузги, кечки, сиртқи** бўлимларига 8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлганларни
3 ойлик (пуллик)
ТАЙЁРЛОВ КУРСИГА
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Дарслар — **5 апрелдан бошланади.**
Тошкент шаҳар, Пролетарская кўчаси, 26-уйга мурожаат қилинсин (1, 5, 8, 9, 12, 13, 14-трамвайларнинг «Полтарацкий» остановкаси).

ЎзССР МООП ташкилотига ТОШКЕНТДА ВА ЖОЙЛАРГА БОРИБ ИШЛАШ УЧУН
юридик, педагогик ва **инженер-техник** маълумотли турли касбдаги граждандар
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ
Тошкент шаҳар, Куйбишев шоссеси, 35-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон Е-6-19-64.

...ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7.81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27.57; ахборот бўлими — В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.

28 МАРТ, 1967 ЙИЛ. Р. 04162. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2867.